

Til
Region Midtjylland

Dokumenttype
Miljørapport

Dato
April 2021

MILJØRAPPORT FOR KOMMUNEPLANTILLÆG NR. 74 FOR SØNDERSØPARKEN

KOMMUNEPLANTILLÆG NR. 74 FOR SØNDERSØPARKEN

Revision **Version 3**
Dato **3. maj 2021**
Udarbejdet af **CMJN, NIV**
Kontrolleret af **TDRA**
Godkendt af **TDRA**
Beskrivelse **Miljørapport**

Rambøll
Prinsensgade 11
DK-9000 Aalborg
T +45 5161 1000
F +45 5161 1001
www.ramboll.dk

FORORD

Formålet med planlægningen er at udlægge et nyt område til offentlig service (sydvest), hvor Region Midt har planer om at opføre en ny psykiatrideling.

Det er en lovkrav, at der udarbejdes en miljørapport af planforslaget, jf. miljøvurderingsloven. Formålet med rapporten er at vurdere de påvirkninger af miljøet, som en realisering af planen vil medføre. Rapporten skal give myndighederne et godt beslutningsgrundlag, inden de afgør, om planen skal vedtages.

Miljørapporten sendes i offentlig høring sammen med forslag til kommuneplantillæg i perioden fra d. xx. xxxxxxxx 20XX til d. xx. xxxxxxxx 20XX.

Yderligere oplysninger kan findes på Viborg Kommunes hjemmeside: www.viborg.dk.

Miljørapporten er udgivet af Viborg Kommune og udarbejdet af Rambøll.

INDHOLD

1.	IKKE-TEKNISK RESUMÉ	6
1.1	Søndersøparken i Viborg	6
1.2	Miljøpåvirkninger	6
1.3	Lovgrundlag og planforhold	8
1.4	Afværgetiltag	8
1.5	Overvågning	8
2.	INDLEDNING	9
2.1	Baggrund for planforslagene	9
2.2	Miljøvurdering	9
2.3	Miljøvurderingens faser	10
2.4	Læsevejledning	12
3.	BESKRIVELSE AF NYT PLANGRUNDLAG	13
3.1	Kommuneplantillæggets hovedpunkter	13
3.2	Alternativer til plangrundlaget	14
4.	FORHOLD TIL ANDEN PLANLÆGNING	15
4.1	Kommuneplanen	15
4.2	Lokalplaner	16
4.3	Øvrige planforhold	17
4.4	Miljøbeskyttelsesmål	17
5.	AFGRÆSNING AF MILJØRAPPORTEN	18
5.1	Miljøemner, der medtages	18
6.	VURDERING AF MILJØPÅVIRKNINGER	19
6.1	Generel dataindsamling	19
6.2	Vurdering af påvirkninger på miljøet	19
7.	BYARKITEKTONISK VÆRDI	21
7.1	Metode	21
7.2	Eksisterende forhold	21
7.3	0-alternativet	23
7.4	Vurdering af påvirkninger	23
7.5	Afværgetiltag	35
7.6	Kumulative effekter	35
7.7	Sammenfatning	35
8.	KULTURARV OG ARKÆOLOGISKE FORHOLD	36
8.1	Metode	36
8.2	Eksisterende forhold	36
8.3	0-alternativet	37
8.4	Vurdering af påvirkninger	37
8.5	Afværgetiltag	38
8.6	Kumulative effekter	38
8.7	Sammenfatning	38
9.	OVERSVØMMELSE, EROSION OG LAR	39
9.1	Metode	39
9.2	Eksisterende forhold	39
9.3	0-alternativet	42
9.4	Vurdering af påvirkninger	42
9.5	Afværgetiltag	43
9.6	Kumulative effekter	43
9.7	Sammenfatning	43
10.	STØJ OG VIBRATIONER	44
10.1	Metode	44

10.2	Eksisterende forhold	44
10.3	0-alternativet	44
10.4	Vurdering af påvirkninger	45
10.5	Afværgetiltag	46
10.6	Kumulative effekter	46
10.7	Sammenfatning	47
11.	TRAFIKAFVIKLING/-KAPACITET	48
11.1	Metode	48
11.2	Eksisterende forhold	48
11.3	0-alternativet	48
11.4	Vurdering af påvirkninger	48
11.5	Afværgetiltag	50
11.6	Kumulative effekter	50
11.7	Sammenfatning	50
12.	JORDFORURENING	51
12.1	Metode	51
12.2	Eksisterende forhold	51
12.3	0-alternativet	52
12.4	Vurdering af påvirkninger	52
12.5	Afværgetiltag	53
12.6	Kumulative effekter	53
12.7	Sammenfatning	53
13.	SAMMENFATNING AF MILJØPÅVIRKNINGER	54
13.1	Samlet vurdering	54
14.	AFVÆRGETILTAG	55
15.	MANGLEDE VIDEN OG USIKKERHEDER	57
16.	FORSLAG TIL OVERVÅGNING	57
17.	REFERENCER	58
18.	BILAG	1

1. IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Viborg Kommune har, på opfordring fra Region Midt, igangsat planlægningsarbejdet for kommuneplantillæg nr. 74 Søndersøparken i Viborg. Viborg Kommune har truffet afgørelse om, at der er pligt til at udarbejde en miljørapport for planforslaget. I arbejdet med planlægningen og miljørapporten har det vist sig, at projektforslaget, der danner grundlaget for kommuneplantillægget, ikke kan rummes indenfor de gældende rammer i kommuneplan 2017-2029 og lokalplan nr. 200 for Viborg Kommune. Planlægningsarbejdet og nærværende miljørapport omfatter på nuværende tidspunkt kun forslag til kommuneplantillæg nr. 74 til Kommuneplan 2017 – 2029, men der skal på sigt også udarbejdes en ny lokalplan for området.

1.1 Søndersøparken i Viborg

Region Midt ønsker en ændring af anvendelsen for området mellem Ll. Sct. Mikkelsgade og Søndersøparken i Viborg og derfor har Viborg Kommune påbegyndt planlægningsarbejdet. Ændringen skal muliggøre opførelsen af en ny psykiatriafdeling.

Bebyggelsen langs Ll. Sct. Mikkelsgade udformes i 6-7 etager, der placeres som punktvisse bebyggelser, med lavere bebyggelse mellem punkthusene, der trappes ned i retning mod Søndersø, så bebyggelsen langs Søndersøparken fremstår i 2-3 etager. Målet er samtidig at skabe en bedre sammenhæng til søen og et bedre stinetsværk.

Kommunen har på baggrund af projektet udarbejdet et forslag til et kommuneplantillæg. Planområdet ligger i dag i byzone og forbliver med kommuneplantillægget i byzone.

Planområdet har en størrelse på 3 hektar. Områdets anvendelse ændres fra centerområde til almen service i form af en ny psykiatriafdeling.

Indenfor planområdet bibeholdes bygningshøjde og etageantal i forhold til eksisterende ramme (8 etager og 32 m). Bebyggelsesprocenten ændres fra 60 til 150.

1.2 Miljøpåvirkninger

På grundlag af miljøvurderingerne vurderes det samlet set, at kommuneplantillæg nr. 74 vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet for emnerne

- Byarkitektonisk værdi – Visuel påvirkning (nærzone),
- Kulturarv og arkæologiske forhold,
- Støj og vibrationer – Støj,
- Støj og vibrationer – Vibrationer og
- Trafikafvikling/-kapacitet – Luftkvalitet og støj.

For de øvrige miljøpåvirkninger, der er vurderet nærmere, vurderes det at påvirkningerne af miljøet er begrænsede eller uvæsentlige.

1.2.1 Byarkitektonisk værdi

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplantillægget udarbejdet visualiseringer af udpegede fotostandpunkter, som viser, at planforslaget medfører en visuel påvirkning på nærzonen, hvor byggeriet med sin højde og volumen bidrager til en væsentlig forandring i det ellers flade, åbne og grønne område. Byggeriet vil i nærområdet have en væsentlig visuel påvirkning på grund af den øgede højde og det øgede omfang, men en moderat om end vedvarende påvirkning idet byggeriet opføres i et tættere bebygget område. Det vurderes også at byggeriet vil have visuel påvirkning på de omkringliggende områder, som mister udsyn til Søndersø. Derimod forventes ingen visuel påvirkning på fjernzonen (de sønære dele af byzonen).

Kommuneplantillægget indeholder bestemmelser/retningslinjer, som skal bidrage til at skabe et byggeri der er visuelt tilpasses det eksisterende bymiljø, med forholdsvis høje bygninger og store bygningsvolumener samt Søndersø.

1.2.2 Kulturarv og arkæologiske forhold

Dele af området har i 1977 været udgravet i forbindelse med anlægsarbejder og der er derfor allerede kendskab til en række kulturarvs- og arkæologiske fund i området i dag. Blandt andet er ruiner af Sct. Mikkel Kirke beliggende under og udenfor den stående bygning på Ll. Sct. Mikkel Gade 18. Området er derfor underlagt en arealfredning og det er Viborg Museums vurdering at der er risiko for yderligere forekomster af ukendte fortidsminder, særligt i den sydlige del.

Området er udpeget som kulturarvs-areal af national betydning af Slots- og Kulturstyrelsen og en ændring kræver derfor dispensation fra Slots- og Kulturstyrelsen. Det vurderes at miljøpåvirkningen kan være væsentlig. Det er en forudsætning for projektets tilvejebringelse, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse. Den arkæologiske forundersøgelse planlægges at blive foretaget i løbet af 3. kvartal 2021.

1.2.3 Oversvømmelse, erosion og LAR

Specielt de lavere områder omkring Sct. Jørgensvej og videre ned af Søndersøparken forbi den eksisterende Regionspsykiatri samt området mellem Søndersøparken og Søndersøstien, er i risiko for oversvømmelse. Forebyggende vil den nederste etage på det nye psykiatrihospital blive anlagt som parkeringskælder. Dermed kan befæstelsesgraden og risikoen i forbindelse med en eventuel ekstrem regnhændelse begrænses.

Rester fra bildæk, olie og brændstof samt belægningsmaterialer på tage og gader m.m. vil med regnvandet transporteres væk via regnvandsledningerne, der fra Søndersøparken ender ude i Søndersø. Etablering af parkeringskælder fremfor udendørs parkeringsarealer vil begrænse dette. Ud over den hydrauliske effekt har LAR-løsninger også effekt i forhold til omsætning af miljøfremmede stoffer.

En samlet vandhåndteringsplan for området, vil kunne afklare mulighederne for på nyttiggørelse, lokal afledning og mulighederne for, at regnvand kan indgå rekreativt i byrummet.

1.2.4 Støj og vibrationer

Trafikken omkring det nye Hospital ved Ll. Sct. Mikkel Gade er betragtelig. Vejstøj vil øges med etablering af et nyt psykiatrisk hospital. Op til 9 dB over grænseværdien er udregnet for facaderne på det nye psykiatriske hospital, hvor de er tættest på Ll. Sct. Mikkel Vej.

Der forekommer helikopterflyvning til og fra hospitalet, der kumulativt vil forstærke støjgenen.

Støjproblematikken fra vejtrafik i området vurderes at kunne løses, hvis der på facader, hvor grænseværdien er overskredet, anvendes vinduesløsninger, der kan håndtere det forhøjede støjniveau.

1.2.5 Trafikafvikling/-kapacitet

Ll. Sct. Mikkel Gade er en primær trafikvej, og fremkommelighed har høj prioritet. Trafikken er allerede betragtelig og en dårlig trafikafvikling kan have betydning for både luftkvalitet og støj. Trafikafviklingen i to kryds ved Ll. Sct. Mikkel Gade / Brøndumsvej og rundkørslen ved Ll. Sct.

Mikkels Gade og Sct. Jørgens Vej er modelleret i to scenarier, der begge viser, at med et nyt psykiatriske hospital kan trafikken ikke afvikles tilfredsstillende i rundkørslen i 2036. Der vil i de daglige spidsbelastningssituationer være lange gennemsnitlige forsinkelser samt kødannelse.

Lysregulering som alternativ til rundkørslen vil kunne afværge denne situation.

1.2.6 Jordforurening

Hele arealet indenfor kommuneplantillægget er områdeklassificeret med krav om analyse, hvis der skal flyttes jord.

Midlertidige grundvandssænkninger i forbindelse med byggeriet kan medføre risiko for spredning af forurening fra grunde både indenfor og udenfor kommuneplantillæggets område.

Indenfor området er der omkring en tidligere sygehusrenserigrund konstateret et forurenet areal på 1.709 m². Arealet er V2 kortlagt under F0, hvilket betyder, at forureningen ikke udgør en risiko for sundhed og indeklime i den eksisterende bolig.

1.3 Lovgrundlag og planforhold

Det eksisterende plangrundlag for området har vist sig ikke at være tilstrækkeligt i forhold til at give mulighed for realisering af projektet. Der er derfor udarbejdet nyt plangrundlag i form af forslag til kommuneplantillæg nr. 74. Det er vurderet at der yderligere kræves en ny lokalplan for området, hvis projektet skal kunne realiseres.

1.4 Afværgetiltag

Der kan indarbejdes tiltag i den kommende lokalplan som minimerer miljøpåvirkningerne.

1.5 Overvågning

Der iværksættes ingen overvågningstiltag på nuværende tidspunkt, men det skal sikres at en kommende lokalplan tager hånd om de væsentlige miljøpåvirkninger planen vurderes at medføre.

2. INDLEDNING

2.1 Baggrund for planforslagene

Region Midtjylland har igangsat et omfattende planlægningsarbejde i forbindelse med forslag til tillæg nr. 74 til Kommuneplan 2017-2029 for Søndersøparken i Viborg.

Området anvendes i dag hovedsageligt til offentlige formål i form af regionshospitalets eksisterende aktiviteter samt nogle kommunale ejendomme i form af Søndersøparken 16 (Center for mestring) og Søndersøparken 18 (er ikke i brug og forventes nedrevet på sigt). Herudover er der nogle offentligt ejede villaer og et tandlægehus langs Ll. Sct. Mikkel Gade.

Region Midtjylland ønsker en ændring af kommuneplanlægningen for det 3 hektar store området mellem Ll. Sct. Mikkel Gade og Søndersøparken i Viborg, således at der kan etableres en ny psykiatriafdeling.

2.2 Miljøvurdering

2.2.1 Miljøvurderingspligt

Forslag til kommuneplantillæg nr. 74 er omfattet af miljøvurderingsloven¹.

Planforslaget fastlægger rammer for fremtidige anlægsprojekter, men selve projektet er ikke omfattet af bilag 1 eller 2. Der skal derfor kun gennemføres en miljøvurdering, hvis planforslagene må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

På den baggrund er der foretaget en screening af planforslaget med baggrund i lovens brede miljøbegreb. Ved screeningen er følgende miljøfaktorer behandlet:

Den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

På baggrund af screeningen er det konkluderet, at planforslaget skal miljøvurderes, da det er vurderet, at der kan være en væsentlig påvirkning af byarkitektonisk værdi, kulturarv og arkæologiske forhold, oversvømmelse, erosion og LAR, støj og vibrationer, trafikafvikling/-kapacitet samt jordforurening.

Der er derfor udarbejdet en miljøvurdering af planforslaget, der indeholder de oplysninger, som er nævnt i miljøvurderingslovens §12 og bilag 4.

2.2.2 Væsentlighedsvurdering af Natura 2000-område

Der er i forbindelse med screeningen af miljørapporten foretaget en væsentlighedsvurdering ift. nærliggende Natura 2000-områder, som er habitatområde nr. 30 "Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Ådal, Skravad Bæk" beliggende ca. 3,5 km fra planforslagets område, og det kan udelukkes, at planen har en væsentlig påvirkning af et Natura 2000-område, hvorved der ikke er foretaget en konsekvensvurdering for at afgøre, om planen er skadeligt for områdets udpegningsgrundlag jævnfør habitatbekendtgørelsens §6.²

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr. 973 af 25/06/2020, <https://www.retsinformation.dk/eli/Lta/2020/973>

² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK nr. 1595 af 06/12/2018, <https://www.retsinformation.dk/eli/Lta/2018/1595>.

Natura 2000 er derfor ikke medtaget som et miljøemne i miljørapporten, jf. kapitel 5.

2.3 Miljøvurderingens faser

Miljøvurderingsprocessen kan opdeles i følgende faser jf. Figur 2-1.

Fase 1: Scopingfasen

Forud for udarbejdelsen af miljørapporten, er der foretaget en afgrænsning. Afgrænsningsnotatet er udarbejdet på baggrund af den aktuelle viden om planforslagets indhold.

Viborg Kommune har i henhold til miljøvurderingslovens §32 foretaget en høring af berørte myndigheder om indholdet i afgrænsningsnotatet. Høringen er afholdt i perioden 26. april til 6. maj 2021.

Myndigheden foretager på baggrund af høringen af de berørte myndigheder den endelige afgrænsning af hvilke emner, som skal medtages i miljørapporten. Bemærkninger, der fremkom i høringen af berørte myndigheder, er behandlet i kapitel 5 Afgrænsning af miljørapporten.

Fase 2: Udarbejdelse af miljørapporten

Miljøvurderingen udarbejdes og miljørapporten, der omfatter en beskrivelse af planforslaget og forslagens miljøpåvirkninger, skrives.

Fase 3: Vedtagelse af planforslaget

Byrådet i Viborg Kommune beslutter at fremlægge planforslaget og den tilhørende miljørapport i offentlig høring.

Fase 4: Offentlig høring

Miljørapporten offentliggøres sammen med forslag til kommuneplantillæg i 8 uger fra den **>Indsæt dato. måned årstal til dato. måned årstal<.**

Fase 5: Beslutning

Efter den offentlige høring behandles og vurderes indsigelser og bemærkninger. Der udarbejdes en sammenfattende redegørelse³, som bl.a. forholder sig til høringsindlæggene. Resultatet af høringen vil indgå i myndighedernes beslutning om, hvorvidt plangrundlaget skal vedtages.

Fase 6: Overvågning

Sjette fase er overvågning af planens gennemførelse.

³ Retsinformation, 2020, Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)¹), LBK nr. 973 af 25/06/2020, <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2020/973>

Figur 2-1. Oversigt over miljøvurderingsprocessen.

2.4 Læsevejledning

Miljørapporten og plandokumentet findes kun som digitale versioner, der kan hentes på Plansystem.dk og Viborg Kommunes hjemmeside. Miljørapporten beskriver miljøpåvirkningerne fra planen, og den indeholder følgende kapitler:

- **Ikke-teknisk resume** er en sammenfatning af Miljørapporten, hvor de vigtigste oplysninger og vurderinger er trukket frem for at give et hurtigt overblik over projektet og dets miljøpåvirkninger.
- **Beskrivelse af planforslag** giver en detaljeret beskrivelse af planen. Desuden beskrives udviklingen i 0-alternativet, hvor planen ikke realiseres.
- **Forhold til anden planlægning** beskriver den relevante lovgivning og kravene til planlægningen i forhold til planforslaget.
- **Afgrænsning af miljørapporten** opsummerer afgrænsningsnotatets indhold der definerer kravene til indholdet i miljørapporten.
- **Miljøkapitlerne** i kapitel 6 til 12 beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger, som planerne vil medføre for forskellige miljøemner. I kap. 6 beskrives som indledning til de efterfølgende kapitler den metode, der er anvendt for at kunne foretage en systematisk vurdering af de miljøpåvirkninger, som planforslaget medfører.
- **Sammenfatning af miljøpåvirkninger** opsummerer vurderingerne af planforslagernes miljøpåvirkninger.
- **Afværgetiltag** beskriver de afværgetiltag der på baggrund af miljøvurderingen er indarbejdet i planforslaget.
- **Manglende viden og usikkerheder** beskriver, hvis viden er mangelfuld eller grundlaget for vurdering i øvrigt er usikkert.
- **Forslag til overvågning** beskriver de miljøfaktorer, der bør inddrages i et overvågningsprogram.

For at få et hurtigt overblik over miljørapportens hovedindhold kan man eventuelt nøjes med at læse det ikke-tekniske resumé og sammenfatningen af planens miljøpåvirkninger.

Sidst i miljørapporten findes en samlet fortegnelse over bilag og referencer. Referencerne fremgår også i de enkelte kapitler som fodnoter på de relevante sider. Hvor det er muligt, er der indsat et link til referencen

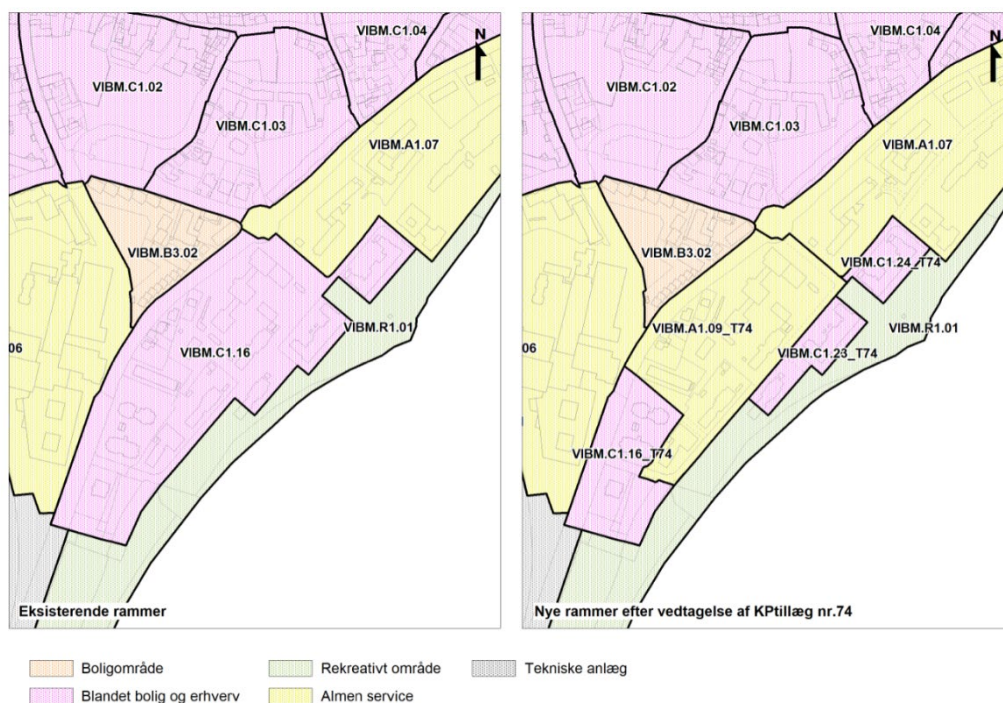
3. BESKRIVELSE AF NYT PLANGRUNDLAG

For at kunne realisere projektet er der i første omgang udarbejdet et nyt kommuneplantillæg, hvis hovedindhold fremgår i det nedenstående.

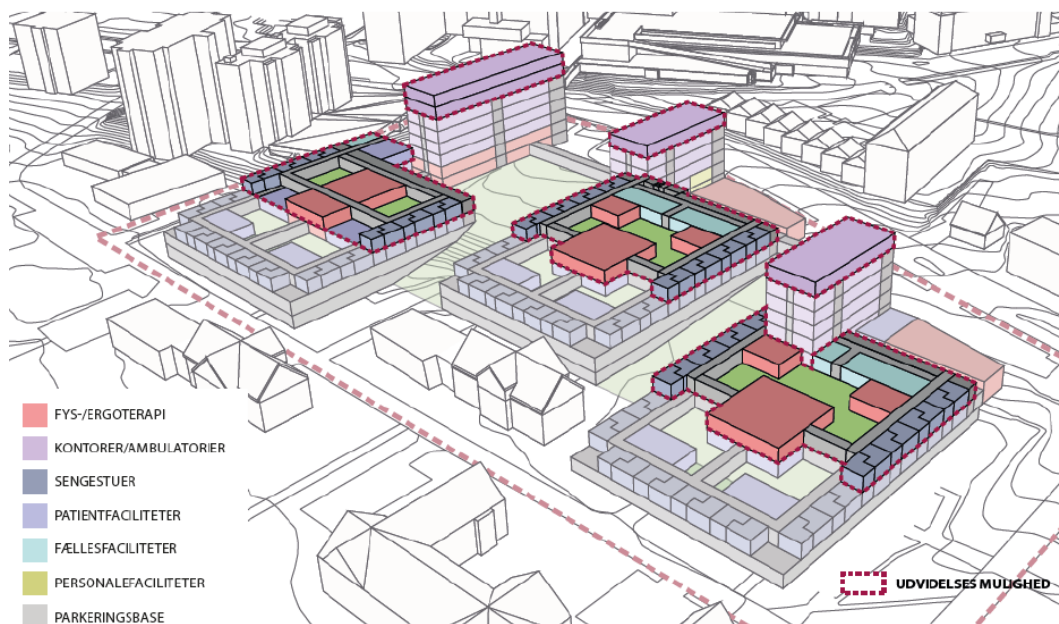
3.1 Kommuneplantillæggets hovedpunkter

Kommuneplantillæg nr. 74 til kommuneplan 2017-2029 for Viborg Kommune skal muliggøre at der kan etablere en ny psykiatriafdeling ved Søndersøparken i Viborg. Kommuneplantillægget fastlægger at rammens højde- og bebyggelsesprocentbestemmelser ændres.

Bebyggelsesprocenten fastlægges til 150%. Højdebestemmelserne for området fastslår et maksimalt etageantal på 8 etager – udformet som punktvis bebyggelse med lav bebyggelse imellem og en nedtrapning i etageantal mod Søndersøparken.

Figur 3-1. Eksisterende rammer og nye rammer efter vedtagelsen af KPtillæg nr. 74 til Kommuneplan 2017-2029 for Søndersøparken i Viborg.

Figur 3-2. Visualisering af den ønskede udvidelse.

3.2 Alternativer til plangrundlaget

0-alternativet beskriver den situation, hvor Kommuneplantillæg nr. 74 ikke vedtages. 0-alternativet er dog ikke en beskrivelse af status quo, men en beskrivelse af den situation, der forventes at eksistere i år 2030. Det er samme år, som planforslagernes miljøpåvirkninger vurderes for.

0-alternativet er blandt andet kendetegnet ved at:

- Kommuneplan 2017-2029 er fortsat gældende for området.
- Området anvendes hovedsageligt til offentlige formål i form af et psykiatrisk sygehus, regionens eksisterende aktiviteter samt nogle kommunale ejendomme i form af Søndersøparken 16 (Center for mestring) og Søndersøparken 18 (er ikke i brug og forventes nedrevet på sigt). Herudover er der nogle privatejede villaer og et tandlægehus langs Ll. Sct. Mikkel's Gade. Denne situation vil være uforandret i 0-alternativet.

3.2.1 Fravalgte alternativer

Udover det behandlede 0-alternativ er der ingen fravalgte alternativer til det vurderede plangrundlag.

4. FORHOLD TIL ANDEN PLANLÆGNING

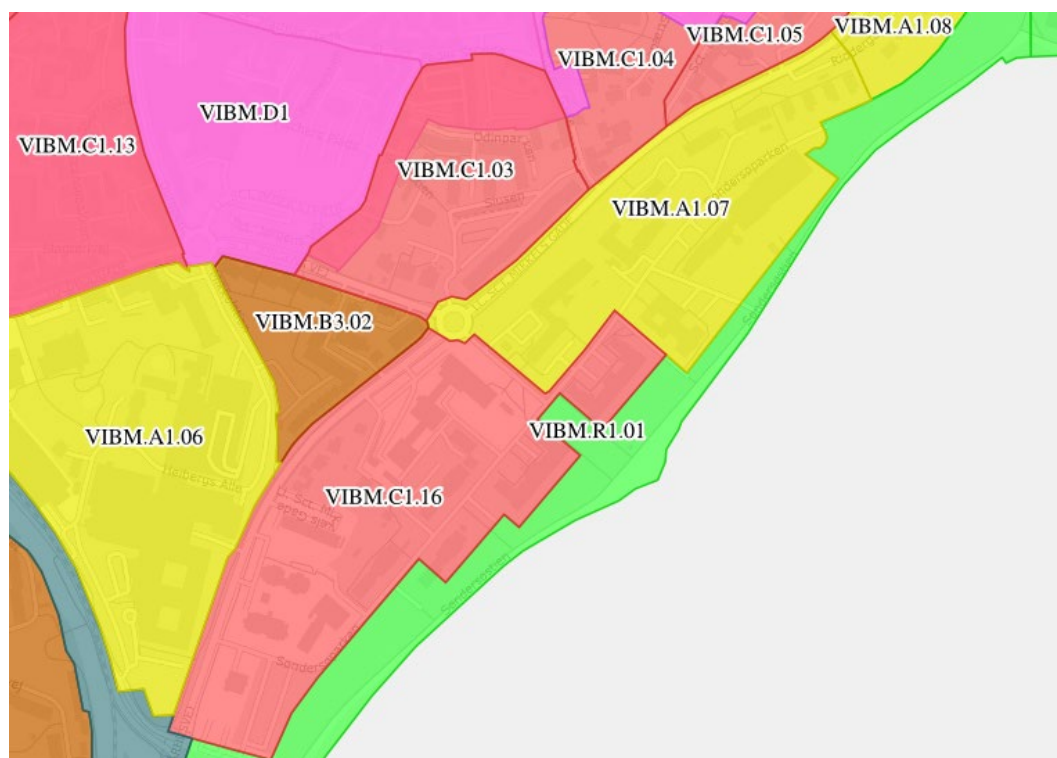
Kapitlet beskriver og vurderer forholdet til de gældende planforhold for planområdet.

4.1 Kommuneplanen

For at kunne tilvejebringe et projekt skal det være i overensstemmelse med lokalplanen og kommuneplanen for området. For at kunne udnytte en lokalplan må den ikke være i strid med kommuneplanen for området. Med det planlagte kommuneplantillæg vil den eksisterende lokalplan for området blive begrænset i sin udnyttelse, idet den ikke er i overensstemmelse med kommuneplantillæggets bestemmelser. Det forudsættes derfor at der udarbejdes en ny lokalplan for området, som er i overensstemmelse med kommuneplantillæg nr. 74 for Viborg Kommune.

4.1.1 Rammeområder

Det aktuelle kommuneplantillæg og et kommende lokalplanforslag for arealerne ved Regionshospitalet er på nuværende tidspunkt omfattet af et rammeområde i Kommuneplan 2017-2029 for Viborg Kommune. En beskrivelse af rammeområdet og behovet for ændringer fremgår af Figur 4-1 og Tabel 4-1.

Figur 4-1 Kommuneplanrammer.

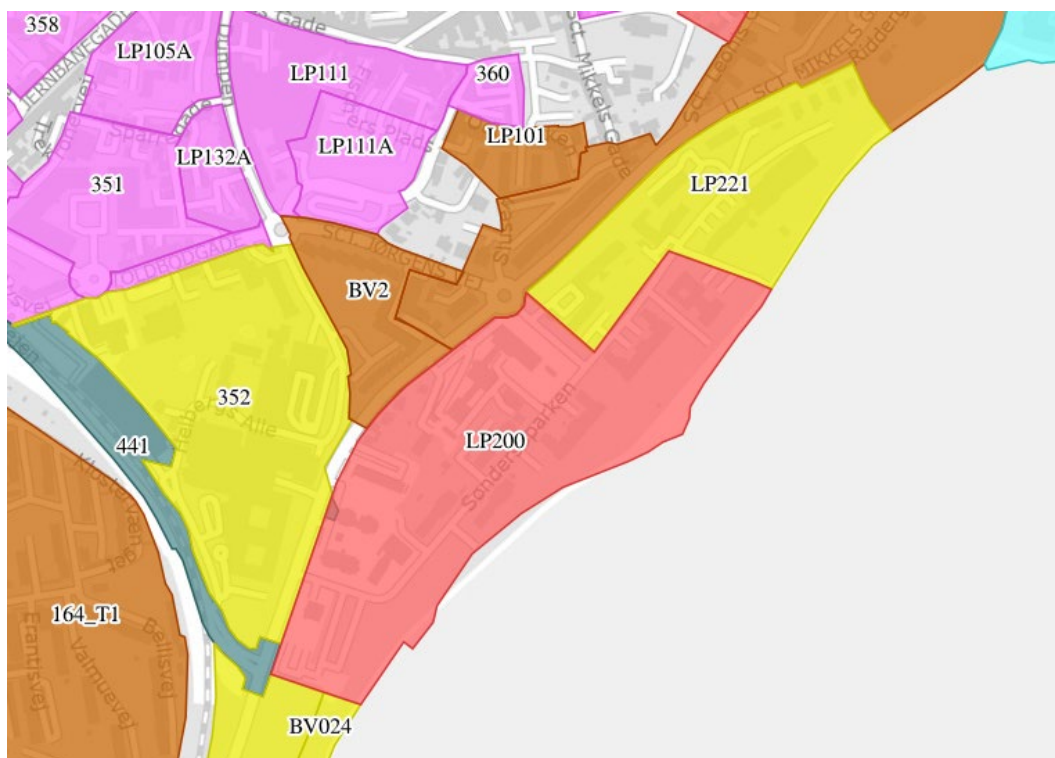
Rammeområde	Beskrivelse	Vurdering	Behov for ændring
VIBM.C1.16	Rammeområdet ligger i Viborg midtby og er udlagt til blandet bolig og erhverv. Rammeområdet er bebygget med Åben-lav, tæt-lav og etageboliger. Rammeområdet giver mulighed for: - 8 etager	Det vurderes, at kommuneplantillægget ikke er i overensstemmelse med anvendelser og maks. Bebyggelsesprocent for området. Der ønskes, med tillægget, en udvidelse af det psykiatriske sygehus samt en maks. Bebyggelsesprocent på 150.	Ja

- en bygningshøjde på 32 m
- en bebyggelsesprocent på maks. 60

Tabel 4-1 Oversigt over rammeområde og vurdering af behovet for ændringer.

4.2 Lokalplaner

Planområdet er omfattet en eksisterende lokalplan. En beskrivelse af den enkelte lokalplan og behovet for ændringer fremgår af Figur 4-2 og Tabel 4-2.

Figur 4-2 Lokalplaner.

Lokalplan nr.	Beskrivelse	Vurdering	Behov for ny LP/ dispensation
LP200	Lokalplanen fastlægger rammerne for et bynært boligområde med erhverv og offentlige institutioner. Området udvikles etapevis til et tæt og højt byggeri på plateauet sydøst for Gl. Århusvej og Ll. Sct. Miksels Gade med bevarelse og forstærkning af parkens åbne og grønne karakter nede ved Søndersø. Lokalplanen fastlægger hvad de enkelte byggefelter kan anvendes til, hvor meget der må bygges inden for hvert felt, hvordan de ubebyggede arealer skal udformes og hvordan tilkørselsforholdene, parkeringen og stisystemet skal være.	Planområdets nordvestlige del er omfattet af lokalplan 200, som udlægger området til boliger, erhverv og offentlige institutioner. Bebyggelsesprocenten for området som helhed må ikke overstige 60. Den tiltænkte udvidelse af det eksisterende psykiatriske sygehus kan derfor ikke opføres inden for rammerne af lokalplan 200.	Ny lokalplan

Tabel 4-2 Oversigt over lokalplaner og vurdering af behovet for ændringer.

4.3 Øvrige planforhold

4.3.1 Den regionale vækst- og udviklingsstrategi

Kommuneplantillæg nr. 74 er omfattet af den regionale vækst- og udviklingsstrategi for Region Midtjylland⁴.

Strategien indeholder målsætninger om emnerne sundhedsvæsen og klima, miljø og ressourcer. Forslaget til kommuneplantillægget er ikke i strid med den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

4.3.2 Vandområdeplan for Vandområdedistrikt I – Jylland og Fyn

Kommuneplantillæg nr. 74 er omfattet af vandområdeplan for Jylland og Fyn⁵. Området ligger i Hovedvandopland 1.5 Randers Fjord. Kommuneplanen er ikke i strid med vandområdeplanen med tilhørende bekendtgørelser.

4.3.3 Energinet

Energi Viborg har i området, omfattet af kommuneplantillæg nr. 74, ledninger og rørbassiner, der skal tages hensyn til i den kommende planlægning.

4.4 Miljøbeskyttelsesmål

Ifølge miljøvurderingsloven skal der redegøres for de miljøbeskyttelsesmål, der er relevante for planforslagene samt beskrives, hvordan der er taget hensyn til disse mål. Dette er blevet gjort løbende gennem miljørapporten, de steder, hvor der er vurderet relevant.

⁴ Region Midtjylland, Udviklingsstrategi 2019-2030, https://www.rm.dk/siteassets/regional-udvikling/ru/tal-og-strategi/udviklingsstrategi-2019-30/udviklingsstrategi---dk---online_skarmvisning.pdf

⁵ Miljøstyrelsen, Vandområdeplan for Jylland og Fyn, <https://mst.dk/media/122170/revideret-jylland-fyn-d-28062016.pdf>

5. AFGRÆSNING AF MILJØRAPPORTEN

Myndigheden foretager en afgrænsning af hvilke emner miljørapporten skal indeholde ifølge miljøvurderingsloven § 11.

Miljørapporten afgrænses, så den kun indeholder emner, som vurderes at kunne være væsentlige. Formålet med fokuseringen på væsentlige miljøemner i miljørapporten er, at den offentlige debat om projektet og den politiske beslutningsproces kommer til at handle om projektets væsentlige påvirkninger.

Afgrænsningsnotatet har været sendt til de berørte myndigheder, der omfatter følgende:

- Slots- og Kulturstyrelsen
- Stiftsøvrigheden (Viborg Stift)

Slots- og Kulturstyrelsen er ikke kommet med bemærkninger til afgrænsningsnotatet.

Viborg Stift har meldt tilbage, at

- der bør tages store hensyn til at opretholde kirkernes særlige status som højtravende kulturhistoriske monumenter i det centrale Viborg, hvor Viborg Domkirke er smukt og højtbeliggende i byens historiske centrum. Og sammen med Sortebrødre Kirke fremstår Viborg Domkirke, som bymidtens markante historiske pejlemærker. Det kan forventes, at den fremtidige bebyggelse og kirkerne vil blive set i visuel sammenhæng særligt set fra øst og sydøst over Søndersø.
- der bør rettes opmærksomhed på pladsen foran Sortebrødre Kirke, hvor der er kig til søen, og hvor en højere bebyggelse potentielt kan forstyrre udsigten.
- det anbefales, at der i forbindelse med den videre planlægning udarbejdes visualiseringer i flere vinkler og fra lang afstand, hvor præcise højder af kirketårne og fremtidig bebyggelse er indarbejdet, for at sikre, at den nye bebyggelse ikke vil komme til at dominere oplevelsen af Viborg Domkirke og Sortebrødre Kirke.
- at der fremadrettet anbefales at arbejde på at skabe et sammenhængende og ensartede bybillede med en ny bebyggelse der i form, størrelse og materiale vil indgå harmonisk sammen med det historiske centrum. I den forbindelse kan det anbefales at arbejde med traditionelle byggematerialer, som tager udgangspunkt i det eksisterende miljø der kendetegner bymidten i Viborg. Materialerne bør ikke være reflektive eller på anden vis påkalde sig unødvendig opmærksomhed. Det anbefales, at den fremtidige bebyggelse ikke overstiger den nuværende bebyggelses højde i området.

Der er udarbejdet visualiseringer i afsnit 7, figur 7-5, 7-6 og 7-7, som viser højderne af kirketårnene og den fremtidige bebyggelse.

Bebyggelsen vil ikke have indvirkning på udsigten fra pladsen foran Sortebrødre Kirke, da område II er taget ud af planlægningen.

5.1 Miljøemner, der medtages

Ud fra afgrænsningsnotatet medtages følgende miljøemner i miljørapporten:

- Byarkitektonisk værdi
- Kulturarv og arkæologiske forhold
- Oversvømmelse, erosion og LAR
- Støj og vibrationer
- Trafikafvikling/-kapacitet
- Jordforurening

6. VURDERING AF MILJØPÅVIRKNINGER

6.1 Generel dataindsamling

Eksisterende forhold og miljøstatus er beskrevet på basis af:

- Visualiseringer udarbejdet af Friis & Moltke Architects for Region Midtjylland, 06/03/21 (Bilag 1)
- Foreløbig udtalelse vedr. arkæologiske interesser udarbejdet af Viborg Museum for Region Midtjylland, 02/10/19 (Bilag 2)
- Notat om regnvandshåndtering udarbejdet af Rambøll for Region Midtjylland, 12/03/21 (Bilag 3)
- Støjnotat udarbejdet af Rambøll for Region Midtjylland, 24/02/21 (Bilag 4)
- Trafiknotat udarbejdet af Rambøll for Region Midtjylland, 17/02/21 (Bilag 5)
- Viborg Kommunes kommuneplan
- Projektbeskrivelsen for Søndersøparken

6.2 Vurdering af påvirkninger på miljøet

Vurderingerne af de potentielle miljøpåvirkninger udføres i flere trin. Der ses først på selve miljøforholdet og dets sårbarhed og værdi inden for planområdet. Dernæst vurderes intensiteten, udbredelsen og varigheden af påvirkningen fra planen. Ved at sammenstille miljøforholdets sårbarhed med karakteren af påvirkningen, kan man beskrive den samlede betydning af miljøpåvirkningen. De forskellige trin uddybes i det følgende.

- **Vurdering af sandsynlighed** - For at danne grundlag for vurderingen af påvirkninger, foretages der indledningsvist en vurdering af sandsynligheden for, at en miljøpåvirkning indtræffer. Forskellige egenskaber anvendes til at bestemme sandsynligheden, herunder bl.a. tilpasningsevne, sjældenhed, værdi og skrøbelighed. Det vurderes, om sandsynligheden er lille, moderat eller stor.
- **Påvirkningsgrad, udbredelse og varighed** - Påvirkningen kan have ingen/ubetydelig, lille, mellem eller stor intensitet bestemt ud fra, om der kan forventes mindre påvirkninger eller om nogle af værdierne helt eller delvist går tabt.
- **Den geografiske udbredelse** er også af betydning for påvirkningsgraden, og det undersøges derfor om påvirkningen er lokal, regional, national eller grænseoverskridende.
- Endelig beskrives **påvirkningens varighed**, og om denne er kort, mellemlang eller permanent.
- **Samlet påvirkning** - Den samlede påvirkning er vurderet på grundlag af evalueringen af de enkelte kriterier behandlet ovenfor. Samlet set betegnes påvirkningerne enten *"ingen"*, *"mindre"*, *"moderat"*, *"væsentlig"* eller *"positiv"*.

Tabel 6-1 på næste side viser kriterierne for vurdering af den samlede påvirkning.

SAMLET PÅVIRKNING	
Ingen	Ingen påvirkning.
Mindre	Der forekommer små påvirkninger, som er lokalt afgrænsede, ukomplicerede og har en lille intensitet. En mindre påvirkning kan både være kortvarig og permanent.
Moderat	Der forekommer påvirkninger, som enten har et relativt stort omfang eller langvarig karakter, sker med tilbagevendende hyppighed eller er relativt sandsynlige og måske kan give visse irreversible men helt lokale skader på eksempelvis bevaringsværdige kultur- eller naturelementer.
Væsentlig	Der forekommer påvirkninger, som har et stort omfang og/eller langvarig karakter, er hyppigt forekommende eller sandsynlige, og der vil være mulighed for irreversible skader i betydeligt omfang.
Positiv	Der forekommer positive påvirkninger.

Tabel 6-1 Kriterier for vurdering af den samlede påvirkning.

7. BYARKITEKTONISK VÆRDI

I dette kapitel behandles påvirkningen af bydelens arkitektoniske fremtræden, visuelle forhold og landskabet, i området, i forbindelse med forslag til kommuneplantillæg nr. 74 for Søndersøparken.

7.1 Metode

Den byarkitektoniske værdi som konsekvens af kommuneplantillæggets vedtagelse vurderes ud fra visualiseringer (bilag 1), der er baseret på en digital 3D-model af byggeprojektet, som kommuneplantillægget muliggør. Visualiseringerne er udført på udvalgte fotostandpunkter, som til sammen giver et repræsentativt billede af det mulige fremtidige byggeri. Da der ikke er udarbejdet en lokalplan i relation til kommuneplantillægget, vil der være en mulighed for, at det visuelle udtryk kan blive anderledes end det viste.

Fotostandpunkterne er udvalgt af Region Midtjylland. Region Midtjylland har modtaget forslag til standpunkter fra Stiftsøvrigheden. Fotostandpunkterne er udvalgt ud fra at projektet visualiseres fra søsiden.

Visualiseringerne er udarbejdet af FRIIS & MOLTKE Architects. Visualiseringerne er udarbejdet som fotomontager, hvor en 3D-model af projektet er placeret i georefererede fotos af de eksisterende forhold.

7.1.1 Vurdering af den visuelle påvirkning

Hver visualisering vurderes ift. det nuværende bybillede ud fra parametrene synlighed og sammenhæng.

- Synligheden omhandler hvilke anlægsdele, der er synlige, og graden af synlighed fra det forudbestemte visualiseringspunkt.
- Sammenhængen til det omkringliggende landskab omhandler graden af tilpasning til omgivelserne.

Realisering af byggeriet vil få en væsentlig påvirkning på bybilledet i tilfælde, hvor der er høj grad af synlighed samt lav sammenhæng med det omgivende bybillede.

De visuelle påvirkninger vurderes ud fra kommuneplantillæggets bestemmelser vedrørende placering og højdebestemmelser. Der vil blive taget højde for rummelighed i vurderingen af hver enkel visualisering.

7.1.2 Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planforslagets visuelle påvirkninger på det omkringliggende bybillede er tilstrækkeligt på nuværende tidspunkt.

7.2 Eksisterende forhold

Kommuneplantillægget har et samlet areal på 3 hektar. Området er rektangulært og væsentlig længere end det er bredt. Det er beliggende i Viborg by mellem Ll. Sct. Mikkel's Gade og Søndersø. Lige øst for området, adskilt af Ll. Sct. Mikkel's Gade, ligger Regionshospitalet Viborg. Mod nord afgrænses området af Ll. Sct. Mikkel's Gade og boligbebyggelser. Mod sydøst afsluttes området med boliger, grønne arealer og Søndersø.

En del af ejendommene i området anvendes i dag til offentlige formål i form af psykiatrisk center og tandlægehus. Der findes få villaer og en enkelt bygning står tom og forventes nedrevet (Søndersøparken 18).

Figur 7-1. Skråfoto af området i dag.

Bydelens arkitektoniske fremtræden er meget sammensat med områder bestående af enkeltstående etagebebyggelser og områder med tæt-lav boligbebyggelse i form af stokbebyggelse og halvkarreer. I boligområderne nord for planområdet er fastsat bestemmelser om materiale- og farvevalg hvilket betyder at bydelen fremstår meget ensartet med røde tegltage og røde-, hvide- eller gullige facader. Den større vej Ll. Sct. Mikkel's Gade ligger som en fysisk barriere mellem planområdet og den omkringliggende by.

Den arkitektoniske stil i selve planområdet er meget blandet. Planområdets arkitektur og de helt nære omgivelser er kendetegnet ved mange enkeltstående etagebebyggelser til erhvervsformål og boliger, bydelen fremstår derfor meget sammensat i dens udtryk. Skalaen er mellemstor og bygningshøjderne varierer fra 1-8 etager.

Sydøst for Søndersøparken grænser planområdet op til en række boligbebyggelser i 2-3 etager og grønne rekreative arealer samt Søndersø.

Området skråner fra Ll. Sct. Mikkel's Gade ned mod Søndersø og der er flere steder, i og udenfor planområdet, visuel kontakt til de grønne områder og Søndersø, men det er kun muligt at krydse planområdet som fodgænger eller bilist ét sted (via Søndersøparken). Til Søndersøparken kobler sig stiforbindelser som fører gennem de grønne arealer ned til Søndersø. Stiforbindelserne kobler sig desuden til en rekreativ sti rundt om hele Søndersø. Søndersø er beliggende ca. 50 m fra planområdet og er et af de dominerende landskabselementer i Viborg sammen med Nørresø.

Hvor der ikke er bebygget eller befæstet, er der beplantet med græs, buske og lave træer.

Planområdet skråner ned mod søen, men overordnet set er terrænet meget fladt. Flere steder i og omkring planområdet rækker bygninger markant op over horisontlinjen. Regionshospitalet Vi-

borg er særligt dominerende på afstand. Yderligere rækker en boligbebyggelse i 8 etager, skorstenen på Psykiatrisk Sygehus Viborg, Sortebrødre Kirke og Viborg Domkirke også op over den resterende by.

7.3 0-alternativet

0-alternativet beskriver situationen i 2030, når planforslagene ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes miljøforholdene i og omkring planområdet at forblive, som de er i dag.

7.4 Vurdering af påvirkninger

I det følgende vurderes planens påvirkninger på bylandskabet og de sønære arealer. Fotostandpunkterne fremgår af nedenstående illustration.

Planforslaget forventes at medføre følgende påvirkninger af miljøet:

- Visuel påvirkning på nærzonen
- Visuel påvirkning på fjernzonen

Visualiseringspunkterne er udvalgt for at vise den visuelle forandring i nærområdet og to visualiseringer fra søen som skal vise i hvor høj grad bebyggelsen vil påvirke de sønære dele af byzonen, hvor påvirkningen forventes at være størst.

Figur 7-2. Fotostandpunkter for visualiseringerne.

7.4.1 Visuel påvirkning på nærzonen

Den visuelle påvirkning på nærzonen vurderes ud fra visualiseringer fra fire fotostandpunkter.

Visualisering fra nærzonen på LI. Sct. Mikkels Gade nordgående ved siden af Regions-hospital Viborg

På Figur 7-3a vises de eksisterende forhold, og Figur 7-3b viser de visualiserede fremtidige forhold set fra visualiseringspunktet LI. Sct. Mikkels Gade nordgående.

Figur 7-3a. Eksisterende forhold fra LI. Sct. Mikkels Gade nordgående.

Figur 7-3b. Visualiseret fremtid fra LI. Sct. Mikkels Gade nordgående.

Billedet er taget ca. 100 meter syd for planområdet fra Ll. Sct. Mikkels Gade i nordgående retning, med Regionshospitalet Viborg på venstre side og en tilhørende hospitalsbygning på højre side.

Området er visuelt domineret af vejanlægget og de dominante hospitalsbygninger på begge sider af vejen. Hen over vejbanen løber et hævet transportanlæg til brug for hospitalet. Langs vejanlægget er der beplantning i form af større og mindre træer. I horisonten kan man skimte en af de omkringliggende boligbebyggelser i 6 etager. Bylandskabet er primært et funktionslandskab, og rummer ikke sårbare visuelle kvaliteter fra standpunktet. Den visuelle forandring er ikke stor, idet det nye byggeri, se fra vejen, matcher de eksisterende hospitalsbygninger i stil og skala.

Visualisering fra nærzonen på LI. Sct. Mikkel's Gade sydgående ved siden boligbebyggelse

På Figur 7-4a vises de eksisterende forhold, og Figur 7-4b viser de visualiserede fremtidige forhold set fra visualiseringspunktet LI. Sct. Mikkel's Gade sydgående.

Figur 7-4a. Eksisterende forhold fra LI. Sct. Mikkel's Gade sydgående.

Figur 7-4b. Visualiseret fremtid fra LI. Sct. Mikkel's Gade sydgående.

Billedet er taget fra LI. Sct. Mikkel's Gade i sydgående retning med den eksisterende boligbebyggelse på højre side og Regionshospitalet Viborg i horisonten. Langs vejanlægget er der beplant-

ning i form af større og mindre træer samt grønne hække. Boligbebyggelsen, på højre side, hæver sig op over planområdet, som er beliggende lige overfor, og har derfor udsigt ud over det nuværende psykiatriske center. Udsigten til skorstenen ved Psykiatrisk Sygehus Viborg er ikke længere at se fra Ll. Sct. Mikkels Gade efter etableringen af planforslaget.

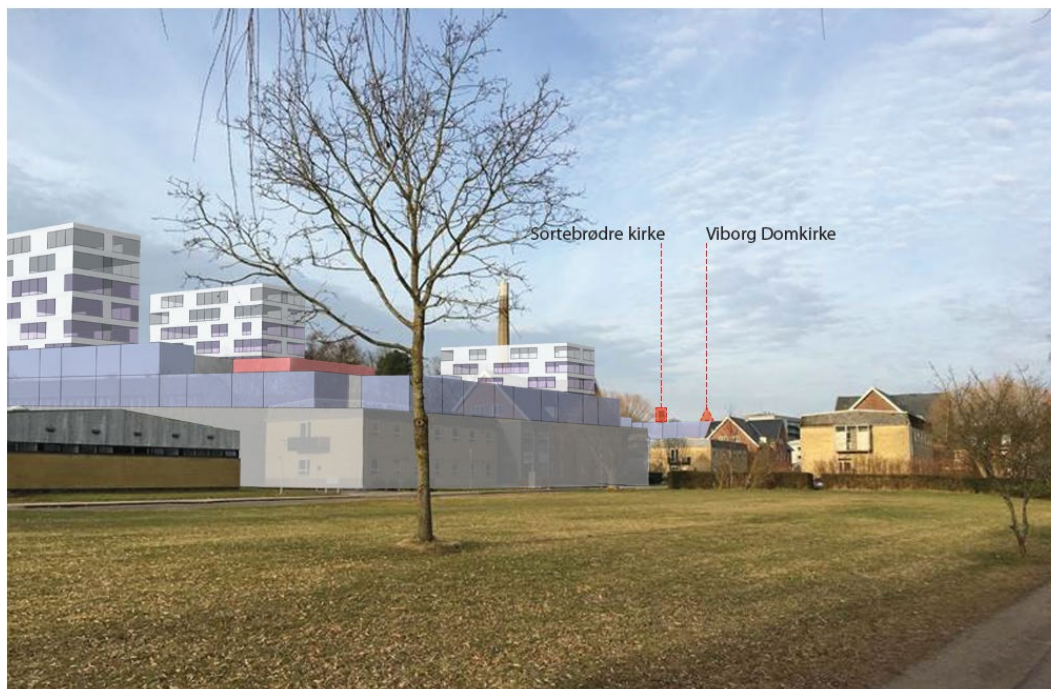
Bylandskabet er primært et funktionslandskab og rummer i dag allerede flere dominerende bygninger. Området er derfor ikke sårbart overfor nyt byggeri i de nære omgivelser, men det er en stor visuel forandring i området, at den nuværende 1 etages bygning, som rummer det psykiatriske sygehus, bliver udskiftet med en række 8 etagers punkthus-bebyggelser. Karakteren ændres fra åben til lukket.

Visualisering fra nærzonen med fokus mod Søndersøparken 16

På Figur 7-5a vises de eksisterende forhold, og Figur 7-5b viser de visualiserede fremtidige forhold set fra visualiseringspunktet Fokus mod Søndersøparken 16.

Figur 7-5a. Eksisterende forhold fra søsiden med fokus mod Søndersøparken 16.

Figur 7-5b. Visualiseret fremtid fra søsiden med fokus mod Søndersøparken 16.

Søndersø er beliggende ca. 50 meter sydøst for planområdet. Langs med søen løber der et grønt strøg, domineret af græs og enkelte træer og buske, samt en rekreativ sti. Fra søsiden dominerer i dag de grønne strøg, de eksisterende 2-3 etagers bygninger og i horisonten kan man se et højt

beplantningsbælte samt de to kirketårne fra henholdsvis Sortebrødre Kirke og Viborg Domkirke. Den nye bebyggelse er indpasset godt i landskabet med en faldende bygningshøjde ned mod Søndersø og den resterende bebyggelse.

Det eksisterende synlige byggeri i nærområdet består af 2 – 2½ etagers byggeri, bag byggeriet ses et eksisterende beplantningsbælte bestående af gamle høje træer, som en markering af overgangen til de bagvedliggende byområder. Det nye byggeri etableres i en højde svarende til eksisterende bebyggelse. Det er lavest mod det grønne areal i forgrunden og Søndersø. Byggeriet er stigende til de bagvedliggende punkthuse i 8 etager med Ll. Sankt Mikkel's Gade. Det nye byggeri medfører en stor visuel forandring da det er markant højere end den nuværende bebyggelse og det eksisterende beplantningsbælte, der i dag fremstår synligt i horisonten, forsvinder. Sigtelinjerne, hvor tårnene på Sortebrødre Kirke og Viborg Domkirke ses i baggrunden vil blive forandrede af det nye byggeri, dog vil tårnene fortsat kunne ses, men i et reduceret udsnit.

Billederne er taget i efterårs- og vintersæsonen hvor forandringen vil være tydeligst idet træerne står uden blade.

Visualisering fra nærzonen på stien vest for Søndersø

På Figur 7-6a vises de eksisterende forhold, og Figur 7-6b viser de visualiserede fremtidige forhold set fra visualiseringspunktet sti vest for Søndersø.

Figur 7-6a. Eksisterende forhold fra stien vest for Søndersø.

Figur 7-6b. Visualiseret fremtid fra stien vest for Søndersø.

Billedet er taget langs vestsiden af Søndersø, i nordgående retning, ca. 150 meter fra den nye bebyggelse. Langs Søndersø løber der et beplantningsbælte med græs, træer og buske som, sammen med søen, skaber et åbent rekreativt rum i landskabet. Fra stien er der udsigt til søen på højre side og den eksisterende boligbebyggelse i 2-3 etager på venstre side. I horisonten kan

man skimte skorstenen fra det eksisterende psykiatriske sygehus og de to kirketårne på Sortebrødre Kirke og Viborg Domkirke. Billedet er taget i vinter- /forårssæsonen hvor de fleste træer står uden blade og derfor er bygningerne visuelt mere fremtrædende.

Det grønne strøg som landskabselement er sårbart overfor nyt byggeri i de nære omgivelser, fordi det i sammenspil med Søndersø udgør en stor rekreativ kvalitet for områdets brugere. Det visuelle udtryk fra stien rummer dog allerede bebyggelser i dag og derfor er den visuelle forandring ikke markant fra fotostandpunktet. De 8 etagers punkthuse påvirker ikke området visuelt pga. beplantning og afstand. Bygningernes etagenedtrapning mod Søndersø er i respekt med området og mindsker den visuelle påvirkning. Skorstenen fra det eksisterende psykiatriske sygehus er ikke længere synlig, men kigget til de to kirketårne er fortsat bevaret.

Visualisering fra fjernzonen på Søndersøvej

På Figur 7-7a vises de eksisterende forhold, og Figur 7-7b viser de visualiserede fremtidige forhold set fra visualiseringspunktet Søndersøvej.

Figur 7-7a. Eksisterende forhold set fra Søndersøvej.

Figur 7-7b. Visualiseret fremtid set fra Søndersøvej.

Visualiseringspunktet ligger ca. 1,8 km sydøst for planområdet, på den modsatte side af Søndersø. Fra dette visualiseringspunkt er der frit udsyn hen over søen og ind til Viborg by hvor landskabets horisont dannes af bebyggelse. Set fra afstand fremstår Viborg by arkitektonisk som en

sammenhængende og ensartet by fordi husenes ensartethed og røde tage skinner igennem. Horisontlinjen er ubrudt på nær den dominerende bygning, til venstre i billedet, som huser Regionshospitalet Viborg. Udover Regionshospitalet så adskiller den nyere boligbebyggelse på LI. Sankt Mikkels Gade 2a sig også fra den resterende bydel.

Bybilledet er ikke sårbart overfor nyt byggeri, idet bydelen allerede rummer flere større byggerier som bryder det ellers ensartede udtryk. Den visuelle påvirkning vil dog forandre sig en smule og en del af det røde bybillede forsvinder.

Visualisering fra fjernzonen på Kolster Alle

På Figur 7-8a vises de eksisterende forhold, og Figur 7-8b viser de visualiserede fremtidige forhold set fra visualiseringspunktet Kloster Alle.

Figur 7-8a. Eksisterende forhold set fra Kloster Alle.

Figur 7-8b. Visualiseret fremtid set fra Kloster Alle.

Billedet er taget ca. 1 km fra planområdet, på den modsatte side af Sønderø i nordlig retning. Fra dette visualiseringspunkt kigger man frit ind over Sønderø og hen på planområdet og den omgivende by. Det visuelle udtryk består af bebyggelser og grønne elementer i form af træer og

større beplantningsbælter. Horisontlinjen er ubrudt på nær den dominerende bygning som huser Regionshospitalet Viborg.

Bybilledet er ikke sårbart overfor nyt byggeri, idet bydelen allerede rummer flere større bygninger som bryder billedet. Den visuelle påvirkning er begrænset.

7.5 Afværgetiltag

Det anbefales at der udarbejdes skyggediagrammer i forbindelse med lokalplanlægningen for at afdække og håndtere den visuelle påvirkning på nærområdet.

For at opnå en god tilpasning af det nye byggeri i det eksisterende miljø, anbefales det at:

- Ny bebyggelse skal placeres vinkelret på søkanten, så der bliver kig gennem området og med stiforbindelser.
- Ny bebyggelse skal nedtrappes mod Søndersø, så den nærmest søen fremstår i maks. 3 etager.
- Der må kun etableres punktvis højere bebyggelse langs Ll. Sct. Mikkel Gade, så bebyggelsen ikke fremstår som en høj mur i området. Fordeling af maks. etageantal præciseres i lokalplanlægning.

7.6 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til vedtagne planer eller projekter, der i samspil med planforslagene miljøpåvirkninger vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til påvirkningen på landskabet.

7.7 Sammenfatning

De visualiserede standpunkter bekræfter forventningen om, at planforslaget medfører en visuel påvirkning af miljøet. Der vurderes at ske en visuel påvirkning på nærzonen, hvor byggeriet med sin højde og volumen tilføjer flere større bygninger i samme stil med de eksisterende i og omkring planområdet. Byggeriet vil i nærområdet have en stor visuel påvirkning, men en moderat om end vedvarende påvirkning idet byggeriet opføres i et tættere bebygget område. Det vurderes også at byggeriet vil have visuel påvirkning på de omkringliggende områder, som mister udsyn til Søndersø. Det anbefales yderligere at der udarbejdes skyggediagrammer i forbindelse med lokalplanlægningen for at fastlægge byggeriets påvirkning på de nære omgivelser til fulde.

Der vurderes derimod at være en ubetydelig visuel påvirkning på fjernzonen (de sønære dele af byzonen).

Planforslagets samlede miljøpåvirkninger er beskrevet i skemaet nedenfor, hvor påvirkningernes sandsynlighed, geografiske udbredelse, påvirkningsgrad, varighed og konsekvenser er sammenfattet.

Miljøpåvirkning	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvenser
Visuel påvirkning (nærzone)	Stor	Nærområdet	Høj	Vedvarende	Væsentlig
Visuel påvirkning (fjernzone)	Meget lille	Fjernzonen	Meget lille	Vedvarende	Ubetydelig

8. KULTURARV OG ARKÆOLOGISKE FORHOLD

I dette kapitel behandles påvirkningen af kulturarv og arkæologiske forhold i området i forbindelse med forslag til kommuneplantillæg nr. 74 for Søndersøparken.

8.1 Metode

Kulturarv og de arkæologiske forhold som konsekvens af kommuneplantillæggets vedtagelse vurderes ud fra:

- Foreløbig udtalelse i henhold til museumslovens §§ 25-27 vedr. arkæologiske interesser i forbindelse Helhedsplanen for Søndersøparken i Viborg udarbejdet af Viborg Museum (bilag 2)
- Skrivebordsundersøgelse af eksisterende viden fra undersøgelser⁶ og arealinfo⁷.

8.1.1 Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planforslagets påvirkninger på kulturarv og de arkæologiske forhold i området kræver yderligere undersøgelser.

8.2 Eksisterende forhold

Viborg har sine rødder tilbage i vikingetiden og der er derfor en del spor at finde fra fortiden rundt omkring i byen. Det berørte areal ligger i den sydlige del af Viborgs middelalderlige bydel, som af Slots- og Kulturstyrelsen er udpeget som kulturarvs-areal af national betydning.

Tidligt i middelalderen, muligvis fra en af 1000-talet og frem, vokser Viborg by frem. I den vestlige bydel omkring Store Sct. Peders Stræde bliver der i 1000-tallet udlagt en regulær bydel med gade og grunde. Viborg bliver bispesæde i 1065, men en forgænger til domkirken med denne datering er endnu ikke fundet. Flere af byens kirker har rod i denne periode, bl.a. Sct. Mikkel Kirke, der lå udenfor byfæstningen.

8.2.1 Den sydlige del af planområdet

Ved en udgravning i 1977 blev det konstateret at dele af det berørte planområde, mod syd, rummer ruiner af den middelalderlige Sct. Mikkel Kirke. Bygningen på ejendommen Ll. Sct. Mikkel Gade 18 er opført i 1920 delvist hen over de fredede ruiner af den middelalderlige Sct. Mikkel Kirke (figur 8-1). Hovedparten af kirkens fundamenter, uden for den nuværende bygning, blev afdækket ved udgravningen i 1977 i forbindelse med anlæggelsen af en gangtunnel. Ved anlægsarbejdet blev den nordvestligste del af kirkeskibets hjørnefundament fjernet. Resterne af ruinerne til Sct. Mikkel Kirke blev fredet ved tinglysning i 1984. I relation til den fredede jorddækkede kirkeruin fandtes og findes også bevarede spor af den middelalderlige kirkegård. Dele af kirkegården blev komplet undersøgt arkæologisk i 1977, men området kan stadig rumme omfattende spor af kirkegården i form af gravpladser.

Ved anlæggelsen af jernbanen til Viborg i begyndelsen af 1860'erne, blev den først jernbanestation placeret i det nuværende Søndersøparken (figur 8-1). Anlægsarbejdet medførte at en del af skråningerne ned til Søndersø blev afgravet. I 1896 blev jernbanen og jernbanestationen flyttet til sin nuværende position, men området kan stadig bære spor som skal undersøges nærmere.

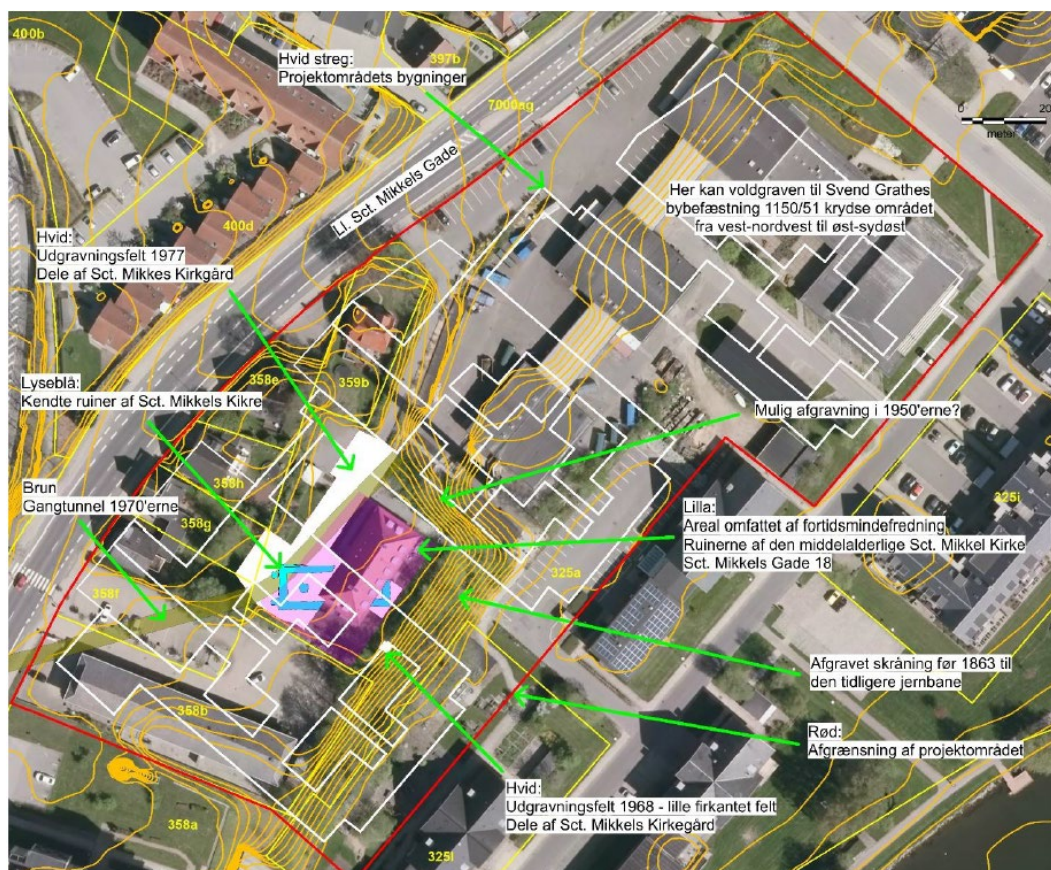
Viborg Museum vurderer desuden, at den sydlige del af planområde stadig kan indeholde ukendte væsentlige fortidsminder i form af kulturlag eller konstruktioner efter menneskelig aktivitet gennem århundreder.

⁶ Kulturarv.dk, <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/169730/>

⁷ Arealinfo.dk, <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>

8.2.2 Den nordlige del af planområdet

I den nordlige del af det berørte område kan muligvis findes spor af voldgraven til Svend Grathes bybefæstning fra 1150/51 (figur 8-1). Den har omkranset byen som halvkredsvold med søerne mod øst. Hele det nordlige forløb af befæstningens er i dag forholdsvis velkendt, men det gælder ikke det sydlige forløb syd for Sct. Mathias Gade, hvorfra der ikke haves sikre registreringer af forløbet. Forskellige kilder indikerer imidlertid et muligt forløb af befæstningen, som fører hen over det nordlige berørte område, og voldgravens store dybde og bredde gør, at den næppe kan være fjernet af tidligere afgravninger eller det nuværende byggeri.

Figur 8-1. Oversigt over det berørte område med markering af arealet omfattet af fortidsmindefredning (lilla), kendte ruiner til den middelalderlige Sct. Mikkel Kirke (lyseblå), tidligere udgravningsfelter (hvid), ½ m højdekurver (orange), matrikler (gul) og projektets bygninger (hvid streg).

8.3 0-alternativet

0-alternativet beskriver situationen i 2030, når planforslagene ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes miljøforholdene i og omkring planområdet at forblive, som de er i dag.

8.4 Vurdering af påvirkninger

Der er allerede kendskab til en række kulturarvs- og arkæologiske fund i området i dag. Det er Viborg museets vurdering, at der er risiko for forekomst af både ukendte og kendte fortidsminder i størstedelen af projektområdet, navnlig i den sydvestlige del, hvor risikoen vurderes for betydelig. Det er derfor en forudsætning for planens tilvejebringelse, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse.

Området er underlagt arealfredningen som medfører at alle bevarede ruiner af Sct. Mikkel's Kirke, under og udenfor den stående bygning på Ll. Sct. Mikkel's Gade 18, er omfattet af museumslovens § 29e. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af fortidsmindet, ligesom der ikke må foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, der fastlægger skel gennem fortidsminder. Slots- og Kulturstyrelsen kan i særlige tilfælde give dispensation til ændring af fredede fortidsminder. Alle ændringer (f.eks. jordarbejder eller nedbrydning af enhver art) på fredede fortidsminder kræver tilladelse af Slots- og Kulturstyrelsen, både ved permanent eller midlertidig løsning. Slots- og Kulturstyrelsen er normalt meget restriktiv, og den giver som udgangspunkt ikke tilladelse til fjernelse af de fredede ruiner.

8.5 Afværgetiltag

Der er ikke indarbejdet afværgetiltag i planforslaget.

8.6 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til vedtagne planer eller projekter, der i samspil med planforslagene miljøpåvirkninger vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til påvirkningen på landskabet.

8.7 Sammenfatning

Området er underlagt en arealfredning idet der allerede findes kulturarv og kendte arkæologiske fund i området men det vurderes yderligere, at der er risiko for forekomst af ukendte fortidsminder, særligt i den sydlige del. En ændring kræver derfor dispensation fra Slots- og Kulturstyrelsen. Yderligere vurderes det at der skal udføres en arkæologisk forundersøgelse inden planen tilvejebringes.

Miljøpåvirkning	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvenser
Kulturarv og Arkæologiske forhold	Meget stor	Lokal	Høj	Vedvarende	Væsentlig

9. OVERSVØMMELSE, EROSION OG LAR

I dette kapitel behandles risikoen for oversvømmelser og erosion samt muligheden for LAR-løsninger i forhold til et kommuneplantillæg nr. 74 for Søndersøparken herunder etablering af nyt psykiatrisk hospital.

Viborg Kommunes overordnede mål for klimatilpasning er at indarbejde tilpasninger og afbøde konsekvenserne af klimaændringerne, så der ikke opstår unødige tab af samfundsmæssige værdier eller skader på infrastruktur og anlæg af samfundsmæssig betydning.

I planlægningen af nye byområder og byomdannelsesområder skal risiko for oversvømmelse indgå i planlægningsprocessen. Hvor det er muligt, skal regnvand nyttiggøres eller afledes lokalt. Hvis muligt, skal regnvand indgå rekreativt i byrummet.

Der kan som udgangspunkt ikke planlægges for sårbare anlæg i oversvømmelsestruede områder. Hvis et anlæg skal placeres i oversvømmelsestruede områder, skal anlægget indrettes, så det kan tåle periodevis oversvømmelser.

9.1 Metode

Forhold og risici i forbindelse med oversvømmelse og håndtering af regnvand er i plantillægget belyst ud fra eksisterende data om området ved Søndersøparken:

- Viborg Kommunes spildevandsplan
- Viborg Kommunes klimahandlingsplan vedtaget 25. januar 2017.
- MiljøGIS for vandområdeplaner⁸

Herudover er mulighederne for LAR-løsninger beskrevet i særskilt notat fra Rambøll (bilag 3)

9.1.1 Vurdering af viden og data

Grundlaget for at vurdere planforslagets risici i forbindelse med oversvømmelser vurderes til at være tilstrækkeligt.

9.2 Eksisterende forhold

Viborg Kommunes gældende lokalplan 200⁹ fastsætter, at tagvand i dag kan nedsives på egen grund efter særlig tilladelse fra Viborg Kommune. Overfladevand fra veje og fælles parkeringsarealer skal ledes til offentlig kloak af hensyn til grundvandsbeskyttelse. Der er i eksisterende lokalplan krav om, at parkeringsanlæg i delområderne tættest på Ll. Sct. Mikkel's Gade anlægges som parkeringskældre. Det er i lokalplanen skønnet, at etablering af kælderparkering på de lavere liggende dele af området vil medføre uforholdsmæssigt store omkostninger.

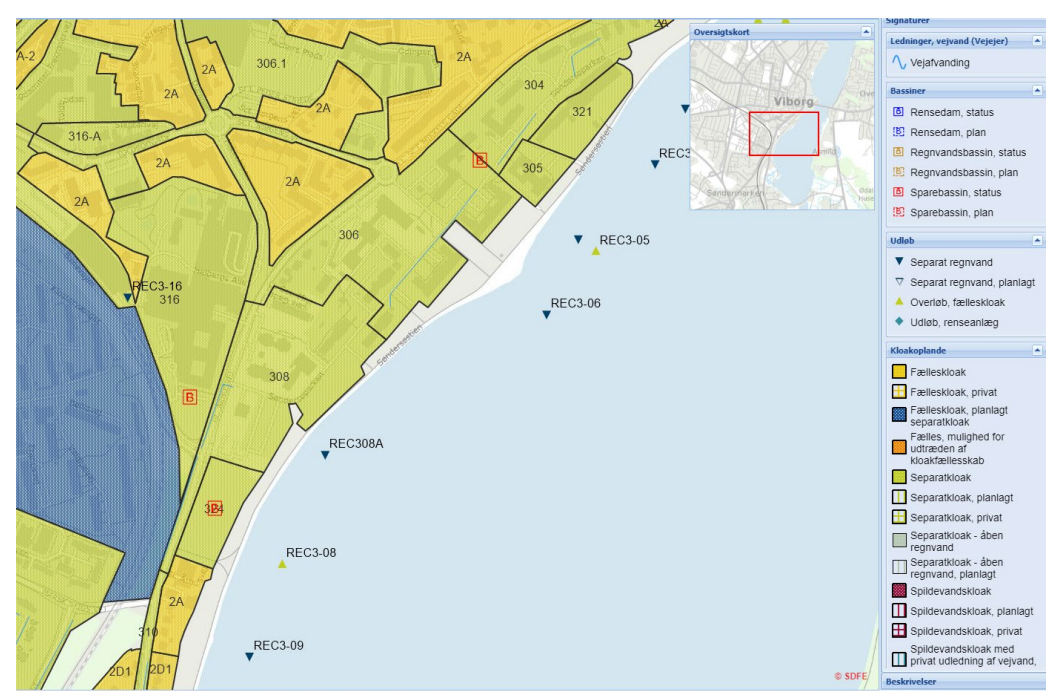
Området omkring Søndersøparken er i dag separatkloakeret, hvor separat regnvand afledes direkte og uforsinket til Søndersø (Figur 9-1 & Tabel 9-1), mens spildevand afledes til Viborg Centralrenseanlæg.

Det fremgår af basisanalysen for vandområdeplanerne 2021 – 2027¹⁰, at Søndersø er i dårlig økologisk tilstand, og at den kemiske tilstand ikke er god.

⁸ MiljøGIS for vandområdeplaner 2015 – 2021.

⁹ Viborg Kommune Lokalplan nr. 200 for et område ved Søndersø. 3. september 2003.

¹⁰ MiljøGIS for vandområdeplaner 2015 – 2021

Figur 9-1 Planområdet ved Søndersøparken er beliggende i kloakområde 306 / 308. Hele området er separat-kloakeret. Eksisterende bassiner, vejafvanding og udløb er markeret i figuren¹¹

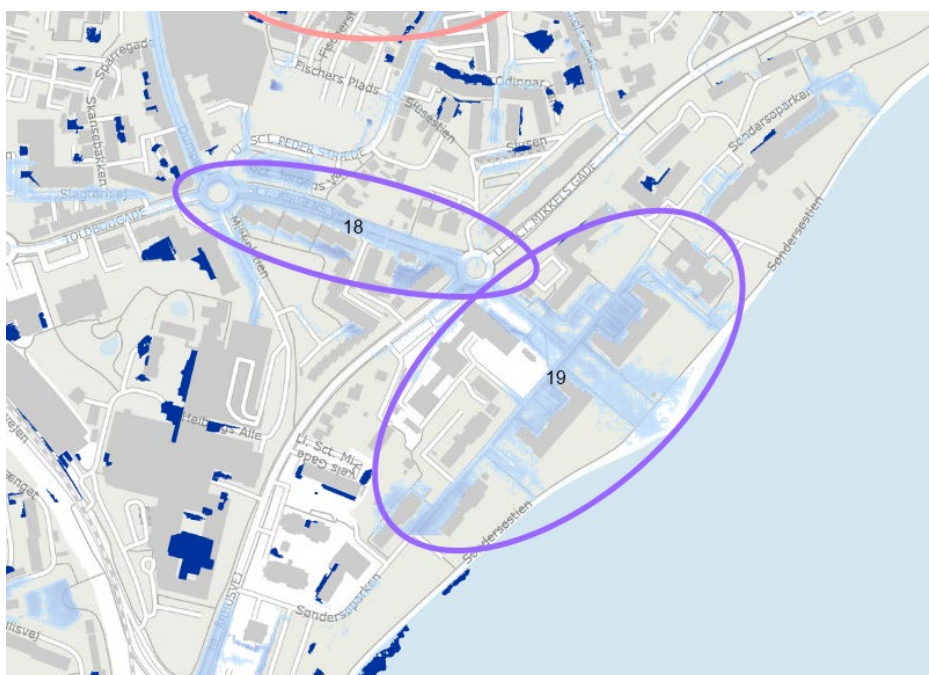
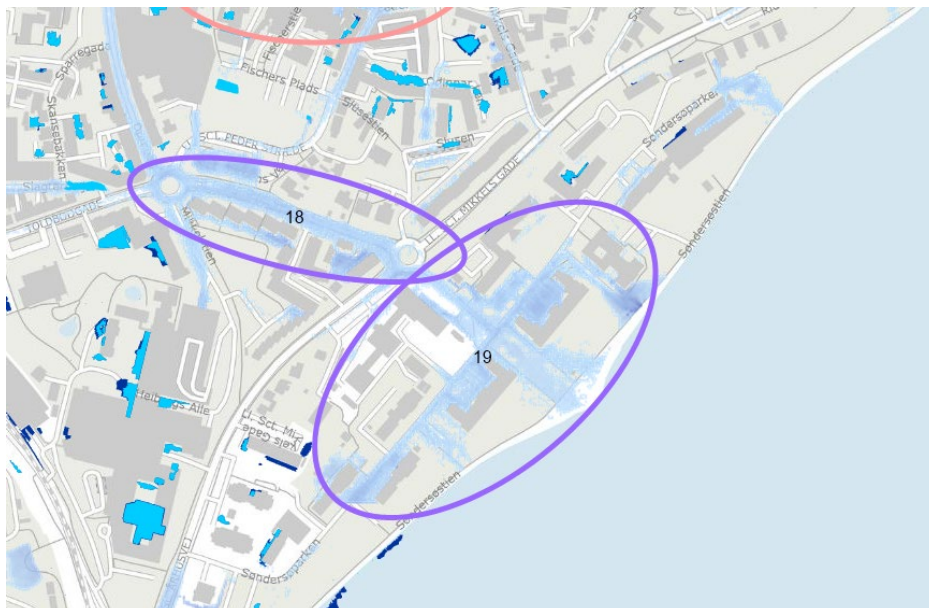
Kloakerede områder	Areal ha.	Befæstelses grad	Udløb	Bemærkning
306	13,2	0,79	REC3-06	Torve i midt-byen m.m
308	4	0,39	REC308A	Viborg Sygehus m.m.

Tabel 9-1 Data for de kloakerede områder omkring Søndersøparken til Viborg Centralrenseanlæg¹².

I Viborg Kommunes klimahandlingsplan er området omkring Ll. Sct. Mikkel's Gade / Sct. Jørgensvej og Søndersøparken (område 18 og 19 i klimahandlingsplanen) udpeget som risikozone for mindre oversvømmelsesproblemer, men der er ingen oplevede problemer i områderne. Der er i klimahandlingsplanen lagt op til, at det skal undersøges nærmere, om der rent faktisk er problemer i områderne.

¹¹ Viborg Kommune. Spildevandsplan 2019

¹² Viborg Kommune. Spildevandsplan 2019.

Figur 9-2 Jf. Viborg kommunes oversvømmelseskort, hvor der vises konsekvenserne af henholdsvis en 10 års og en 100 års regnhændelse i 2050. Mørkeblå områder er lavninger, hvor vand vil samles, mens lyseblå viser, hvor vandet vil løbe på terræn (Viborg WebGIS, Klimatilpasning – 2016¹³)

Figur 9-2 viser de områder, der er i risiko i forbindelse med en 10- og 100-årshændelse med ekstremregn, der er så kraftig, at kloakkerne løber over. Når kloakken eller regnvandsledninger overbelastes, kan regnvand fra tage og befæstede arealer ikke komme hurtigt nok væk via ledningssystemet. Der vil strømme vand ovenud af dæksler og brønde i det overbelastede system. På terræn vil vandet løbe mod de laveste steder, hvor det vil samle sig, og man vil opleve, at veje omdannes til strømningsvej for vandet.

¹³ Viborg WebGIS (kortinfo.net)

Arealer, der er i risiko for oversvømmelse, skal jf. Viborg Kommunes Klimatilpasningsplan friholdes for ny bebyggelse, eller der skal etableres foranstaltninger til sikring mod oversvømmelse, når arealet er i væsentlig risiko for oversvømmelse.

9.3 0-alternativet

0-alternativet beskriver situationen i 2030, når planforslagene ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes afvandingsforholdene, risikoen for oversvømmelse samt udledning af miljøfremmede stoffer med regnvand i og omkring planområdet at forblive som de er i dag.

I 0-alternativet er der som det fremgår af Viborg kommunes risikokortlægning risiko for oversvømmelser (Figur 9-2).

9.4 Vurdering af påvirkninger

Søndersøparken er i kommunens klimatilpasningsplan som nævnt udpeget som område med risiko for oversvømmelse (risikoområde nr. 19), ligesom der er udpeget et risikoområde umiddelbart opstrøms planområdet (risikoområde nr. 18). Risikoen for oversvømmelser må forventes at stige når omfanget af bebyggelse og befæstelse øges.

Det fremgår af Figur 9-2, at det foreslåede område til det nye psykiatrihospital ud fra beliggenheden ikke forventes at være specielt udsat i forhold til oversvømmelsesrisikoen. Jf. scenarierne vist i Figur 9-2 er det specielt de lavere områder omkring Sct. Jørgensvej og videre ned af Søndersøparken forbi den eksisterende Regionspsykiatri samt området mellem Søndersøparken og Sønderstien, der er i risiko. Forebyggende vil den nederste etage på det nye psykiatrihospital blive anlagt som parkeringskælder. Dermed kan befæstelsesgraden og risikoen i forbindelse med en eventuel ekstrem regnhændelse begrænses. Krav til parkeringskældre fremgår af eksisterende lokalplaner for området¹⁴.

Rambøll har på et overordnet screeningsniveau udarbejdet et notat (bilag 3) i forhold til:

- Nødvendig bassinkapacitet til drosling af regnvand ved det nye psykiatribyggeri.
- Hydraulisk effekt af grønne tage.
- Overblik over andre mulige LAR-Løsninger, der kan anvendes i forbindelse med etablering af en ny psykiatribygning.

LAR-løsninger er relevante i planområdet, der ligger uden for indvindingsoplande til almene vandværker og i område uden drikkevandsinteresser¹⁵.

Regnvand vil på sin vej mod recipienten medtage rester fra bildæk, olie og brændstof samt belægninger på tage og gader m.m. og transportere materialet væk via regnvandsledningerne, der fra Søndersøparken ender ude i Sønderløse¹⁶. Etablering af parkeringskældre fremfor udendørs parkeringsarealer vil begrænse dette. Ud over den hydrauliske effekt har LAR-løsninger også forskellig effekt i forhold til at begrænse regnvandets indhold af tungmetaller og miljøfremmede stoffer. Af notatet bilag 3 fremgår de forskellige LAR-løsningers hydrauliske egenskaber såvel som egenskaber i forhold til fjernelse af miljøfremmede stoffer.

¹⁴ Viborg Kommune Lokalplan nr. 200 for et område ved Sønderløse. 3. september 2003 & Viborg Kommune Lokalplan nr. 201 for et område ved Sønderløseparken Nord. 30. marts 2005.

¹⁵ Danmarks Miljøportal. <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>

¹⁶ Grauert, M., Larsen, M., & Møllerup, M. Sedimentanalyser fra 70 regnvandsbassiner – fokus på miljøfremmede stoffer. Vejdirektoratet.

9.5 Afværgetiltag

En samlet vandhåndteringsplan for området, der kan sikre, at separat regnvand håndteres så risikoen for oversvømmelser og påvirkning af recipienten begrænses, vil være hensigtsmæssig. Der kan her ses på nyttiggørelse, lokal afledning og mulighederne for, at regnvand kan indgå rekreativt i byrummet.

Der kan i lokalplanen stilles krav om, at alt overfladevand skal håndteres med LAR-løsninger, hvis der er potentiale herfor. LAR-løsninger, etablering af grønne render m.m. skal udformes, så de er erosionssikre.

9.6 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til vedtagne planer eller projekter, der i samspil med kommuneplantillæggets miljøpåvirkninger vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold til oversvømmelse og afledning af regnvand fra området til Søndersø.

9.7 Sammenfatning

Med forebyggende tiltag som etablering af bassin til drosling af regnvand, anvendelse af LAR samt etablering af parkeringsarealer nederst i bygninger vurderes sårbarheden i forhold til oversvømmelse at være begrænset. Med etablering af parkeringskældre forventes udledning af miljøfremmede stoffer fra øget parkeringsarealer via regnvand at være lav. Figur 9-2 viser, at den geografiske udbredelse for henholdsvis en 10- og 100-årshændelse er relativ lille.

Intensiteten vurderes til at være lav, når bassin og LAR-løsninger reducerer virkningen af intens regn samtidig med, at miljøfremmede stoffer tilbageholdes i forhold til Søndersø. Varigheden af ekstrem regn forventes at være kort, mens miljøfremmede stoffer løbende vil blive udvasket. Den samlede konsekvens i forhold til ekstrem regn vurderes at være **begrænset** både i forhold til oversvømmelse og miljøfremmede stoffer fra arealer med belægning.

Miljøpåvirkning	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvenser
Ekstrem regn	Moderat	Lokal	Lille	Kortvarig	Begrænset
Miljøfremmede stoffer	Lille	Lokal	Lille	Løbende	Begrænset

10. STØJ OG VIBRATIONER

I dette kapitel behandles påvirkningen af støj og vibrationer i området i forbindelse med forslag til kommuneplantillæg nr. 74 for Søndersøparken.

10.1 Metode

De eksisterende forhold og planforslagenes miljøpåvirkninger er beskrevet på baggrund af:

- Eksisterende viden om støj fra undersøgelser, rapporter og hjemmesider. Blandt andet anvendes litteratur og undersøgelser udarbejdet af WHO, Miljøstyrelsen og Europa Kommissionen.
- Støjundersøgelse samt trafikvurdering for området udarbejdet af Rambøll, bilag 4
- Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj

10.1.1 Vurdering af viden og data

Støjpåvirkningen er udelukkende vurderet på baggrund af beregninger i forhold til facaderne på det nye psykiatriske hospital. Der bør støjregnes på øvrigt nybyggeri i naboområder tæt på Ll. Sct. Mikkels Gade efterhånden som områder tæt på det nye psykiatribyggeri udvikles.

10.2 Eksisterende forhold

Ll. Sct. Mikkels Gade og Sct. Jørgens Vej er stærkt trafikeret, og området vurderes til allerede i dag at være påvirket af en del trafikstøj. Området udsættes desuden for støj fra helikopterflyvning i tilknytning til Regionshospitalet Viborg.

De vejledende grænseværdier for vejtrafikstøj er som beskrevet i Tabel 10-1. Hospitaler skal sikres et støjniveau fra veje, som ikke overskrider L_{den} (beregnet gennemsnitsværdi) på 58 dB¹⁷. Bygningsreglementets krav til det indendørs støjniveau i forbindelse med byfornyelse m.v. er med lukkede vinduer $L_{den} \leq 33$ dB og med åbne vinduer ≤ 46 dB, når støjbelastningen (L_{den}) fra veje er: $58 \text{ dB} < L_{den} \leq 68 \text{ dB}$ ¹⁸.

Område	Grænseværdi
Rekreative områder i det åbne land, sommerhusområder, campingpladser o.l.	L_{den} 53dB
Boligområder, børnehaver, vuggestuer, skoler og undervisningsbygninger, plejehjem, hospitaler o.l. Desuden kolonihaver, udendørs opholdsarealer og parker.	L_{den} 58dB
Hoteller, kontorer mv.	L_{den} 63dB

Tabel 10-1 Vejledende grænseværdier for vejtrafikstøj¹⁹.

10.3 0-alternativet

0-alternativet beskriver situationen i 2030, når planforslagene ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes støjforholdene i og omkring planområdet at forblive, som de er, hvor støjforholdene allerede vurderes til at være betragtelige og stigende.

¹⁷ Miljøministeriet, Miljøstyrelsen (2007). Støj fra veje. Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 4

¹⁸ Bygningsreglementet BR18, tekniske bestemmelser, 17 Lydforhold (§ 368 - §376), Vejledning til boliger og andre bygninger til overnatning, Støj indendørs fra trafik i boliger. <https://bygningsreglementet.dk/Tekniske-bestemmelser/17/Vejledninger/Boliger/Stoej-indendoers-fra-trafik-i-boliger>

¹⁹ Miljøministeriet, Miljøstyrelsen (2007). Støj fra veje. Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 4

10.4 Vurdering af påvirkninger

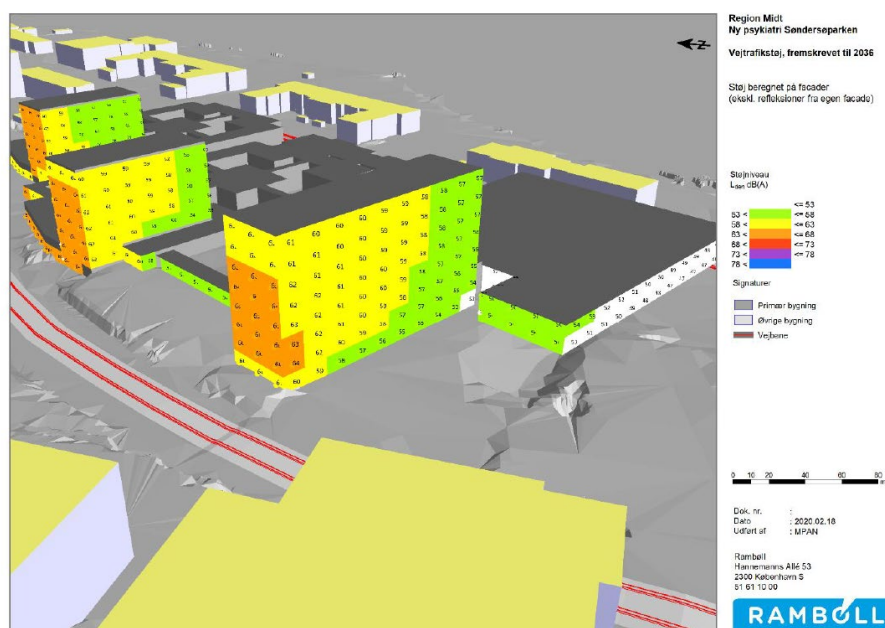
Trafikstøj kan medføre gener og helbredseffekter som kommunikationsbesvær, hovedpine, søvnbesvær, stress, forøget blodtryk, forøget risiko for hjertesygdomme og hormonelle påvirkninger²⁰.

Rambøll har udarbejdet en støjberegning af den ny psykiatriafdeling ved Sønderøparken, der er vedlagt som bilag 4.

En fremskrivning af trafikafviklingen (Tabel 10-2) viser, at trafikken omkring det nye Hospital ved Ll. Sct. Mikkel's Gade er betragtelig. Rambøll har på den baggrund udregnet støjbelastningen på facaderne på de påtænkte nye bygninger til psykiatrien (Figur 10-1). Det fremgår, at vejstøj vil være en kraftig belastning i forhold til de vejledende støjniveauer for et hospital. Op til 67 dB er udregnet for facaderne, hvor de er tættest på Ll. Sct. Mikkel's Vej. For omkring halvdelen af facaden viser beregningerne mellem 57 og 63 dB.

Vejnavn	ÅDT (2036)	Belægning	Andel tung trafik	Hastighed	Vejtype
Ll. Sct. Mikkel's Gade (vest for Sct. Jørgens Vej)	16.119	SMA11	5,0 %	45,5 km/t	Trafikvej i byen
Ll. Sct. Mikkel's Gade (øst for Sct. Jørgens Vej)	15.686	SMA11	5,0%	45,5 km/t	Trafikvej i by
Sct. Jørgens Vej	10.726	SMA11	7,6%	37,0 km/t	Trafikvej i byen
Banevejen	7.033	SMA11	7,6%	36,4 km/t	Lokalvej i byen

Tabel 10-2 Trafiktal fremskrevet til 2036

Figur 10-1 Støjniveau på facader mod Ll. Sct. Mikkel's Gade set fra vest. Sydligste bygninger. Ved grønne og hvide farver er Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi, L_{den} 58 dB for boliger, overholdt. Ved gule og orange farver er Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi overskredet.

²⁰ World Health Organization (2018). Environmental Noise Guidelines for the European Region

På bygningernes facade orienteret mod Ll. Sct. Mikkel Gade ses der i Figur 10-1 og mere detaljeret i bilag 4 støjniveauer på op til 67 dB(A), hvilket svarer til overskridelser på 9 dB af Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi. Støjniveauet på facaden er faldende, i takt med afstanden til vejen øges.

Facaderne mod Ll. Sct. Mikkel Gade vil således blive påvirket af støjniveauer, som overstiger grænseværdien, og der er derfor behov for støjafskærmende foranstaltninger, så de indendørs støjgrænseværdier kan overholdes.

Der vil i en etableringsfase forekomme støj og vibrationer fra bygge og anlægsaktiviteter. Typisk vil gener forventes i forbindelse med nedramning af spuns og pæle.

10.5 Afværgetiltag

Kommuneplantillægget skal fastlægge områdets anvendelse og miljøforhold i området herunder, hvilke støjkrav, der skal gælde for lokalplanlægningen. Det vil være her, der fastsættes rammerne for de hensyn, der skal tages i forhold til nye bygninger, der forventes lokalplanlagt og opført.

På facader, hvor trafikstøjniveauet overstiger L_{den} 58 dB, skal der dimensioneres vinduesløsninger, der kan sikre, at bygningsreglementets krav om maksimalt L_{den} 33 dB indendørs med lukkede vinduer er overholdt.

Disse vinduesløsninger skal dimensioneres ved særskilte beregninger når der foreligger plantegninger og opstalter, der viser den endelige udformning af lokaler, facader og vinduespartier da disse parametre indgår i dimensioneringen.

Der bør støjberegnes på øvrigt nybyggeri forud for den efterfølgende lokalplanlægning.

Eksempler på øvrige støjdæmpende foranstaltninger, der kan tages i anvendelse:

- Tilbagetrækning af bygningerne fra vejen.
- Krav til brug af støjdæmpende materialer i facaden.
- Støjisolering

Kommunen kan desuden ved en række trafiktiltag dæmpe vejstøjen i området. Det kan være overvejelser om at:

- Sænke hastigheden – Kræver dog en nærmere analyse af indvirken på trafikafviklingen.
- Anvende mere støjdæmpende asfalt end SMA11.
- Begrænse mængden af tung trafik.

I forbindelse med etableringsfasen bør der etableres vibrationsovervågning på de nærmeste bygninger, inden rammearbejde igangsættes, ligesom måling af støj kan være relevant. Kommunen kan stille vilkår i forbindelse med, at tilladelse gives.

10.6 Kumulative effekter

Der forekommer helikopterflyvning til og fra hospitalet. Helipadens potentielle kumulative miljøpåvirkning består af støj og vibrationer. Specielt den sydlige del af det nye psykiatribyggeri forventes med beliggenheden tættest på helipaden at være påvirket af støj fra helikopteren.

Støjkonsekvensberegninger for helipaden ved Regionshospitalet i Viborg er opgjort i L_{DEN} og L_{AMAX} . L_{DEN} er en beregnet gennemsnitsværdi, hvor aften og natflyvning vægter højere end dagflyvninger. L_{AMAX} er den højest forekommende øjebliksværdi af støjen.

Hospitalsrelateret flyvning er undtaget støjregulering²¹. Som vejledning opererer man i forbindelse med planlægning med vejledende støjgrænser på 50 dB L_{DEN} og 80 dB L_{amax}²². Overskridelse af disse støjgrænser må forventes at forekomme ved det nye psykiatriske hospital med henholdsvis 1-2 dB L_{den} og 10 dB L_{AMAX} (se bilag 4). Støjniveauet er beregnet 1,5 m over terræn. Grundet kortere afstande må det forventes at støjniveauet kan være højere i stigende højder af projektbyggeriet.

Antallet af flyvninger forventes i snit at være i størrelsesorden et par stykker ugentligt med 90 % af flyvningerne i dagtimerne²³. Varigheden af denne støj vil typisk være 15 minutter i forbindelse med start og landing.

10.7 Sammenfatning

Hospitalsaktiviteter vurderes til at have høj sårbarhed i forhold til støj. Påvirkningen er lokal omkring det nye psykiatriske hospital, men beregningerne viser, at for en stor del af facadernes vedkommende vil støjniveauet overskride grænseværdierne. Intensiteten vurderes til at være høj, og der vil være kumulative effekter fra helikopterstøj. Varigheden af vejstøjen er permanent, og den samlede konsekvens vurderes derfor til at være **væsentlig**.

Vibrationspåvirkning forventes kun i forbindelse med midlertidige byggeaktiviteter. Sårbarhed i forhold til nedramning vurderes at være høj, med en lokal udbredelse, hvor intensiteten vurderes at være stor. Byggeaktiviteter må forventes at være af længere varighed.

Miljøpåvirkning	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvenser
Støj	Stor	Lokal	Høj	Vedvarende	Væsentlig
Vibration	Stor	Lokal	Høj	Lang	Væsentlig

Det er Rambølls vurdering, at støjen fra vejtrafik i området omkring Søndersøparken kan løses, hvis der på facader, hvor grænseværdien er overskredet, anvendes vinduesløsninger, der kan håndtere det forhøjede støjniveau. Disse løsninger kan udgøres af faste vinduespartier, hvis der anvendes central ventilation i bygningerne.

Det vurderes, at støjen fra helikopterflyvning er acceptabel, da flyvningerne, forventeligt, vil forekomme relativt sjældent, og det gennemsnitlige støjniveau kun i mindre grad overstiger Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi 50 dB(A).

²¹ Miljøstyrelsen. Tillæg til vejledning nr. 5/1994: Støj fra flyvepladser (oktober 2013).

²² Miljøstyrelsen. Tillæg til vejledning nr. 5/1994: Støj fra flyvepladser (oktober 2013).

²³ Grontmij 17.06.2014) VVM-screening, Udvidelse af Regionshospital Viborg. Akutcenter og anlæg af helipad. Sammenfattende notat.

11. TRAFIKAFVIKLING/-KAPACITET

I dette kapitel behandles trafikafviklingen/-kapaciteten i området i forbindelse med forslag til kommuneplantillæg nr. 74 for Søndersøparken.

11.1 Metode

Med udgangspunkt i Viborg Kommunes trafikmodel for 2036 har Rambøll udarbejdet et notat (bilag 5) om trafikkapaciteten i forhold til etablering af et nyt psykiatribyggeri ved Søndersøparken.

11.1.1 Vurdering af viden og data

Det vurderes, at grundlaget for at vurdere planforslagets trafikmæssige konsekvenser er tilstrækkeligt. Det er antaget:

- At der med de nye P-pladser er tilstrækkelig kapacitet i forhold til de udvidede aktiviteter i forbindelse med det psykiatriske hospital
- At der ikke er andre nye aktiviteter i planområdet, der har væsentlig betydning for trafiksituationen omkring Søndersøparken.

11.2 Eksisterende forhold

Eksisterende forhold er nærmere beskrevet i bilag 5.

Der er taget udgangspunkt i Rambølls notat om trafikplanlægning. Trafikafviklingen i to kryds ved Ll. Sct. Mikkels Gade / Brøndumsvej og rundkørslen ved Ll. Sct. Mikkels Gade og Sct. Jørgens Vej. Byggeriet ved Brøndumsvej "Viborg View" er tænkt med i denne trafikanalyse og der er taget udgangspunkt i årsdøgntrafikken (ÅDT) fra Viborg Kommunes trafikmodel for 2036.

Forventningen er en arealstigning på 80% i forhold til areal for den eksisterende psykiatri. Det betyder 2.169 ture pr. døgn til/fra psykiatrien mod 1.205 ture / døgn i dag.

Resultaterne for dagens situation viser, at trafikken afvikles med tilfredsstillende belastningsgrader og middelforsinkelser i krydset Gl. Århusvej/Ll. Sct. Mikkels Gade/Brøndumsvej i både morgen- og eftermiddagsspidstimen.

Trafikken i rundkørslen afvikles tilfredsstillende i morgenspidstimen, mens dette ikke er tilfældet i eftermiddagsspidstimen. I eftermiddagsspidstimen er trafikken tæt på kapacitetsgrænsen i både øst- og vestgående retning på Sct. Mikkels Gade, og krydset har dermed ikke megen restkapacitet til fremtidig trafik.

11.3 0-alternativet

0-alternativet beskriver situationen i 2030, når planforslagene ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes miljøforholdene i og omkring planområdet at forblive, som de er i dag, hvor der i notatet fra Rambøll regnes med, at trafikken vil stige årligt med 1,3 %. Den forventede årlige stigning i trafikken vil også i 0-alternativet forudsætte nødvendige ændringer i trafikanlæg for aflastning af rundkørslen og afviklingen af den øst- og vestgående trafik på Ll. Sct. Mikkels Gade.

11.4 Vurdering af påvirkninger

Trafikafvikling kan have betydning for luftkvalitet og støj. Rambøll har i notat (bilag 5) set på to scenarier for trafikafviklingen ved Ll. Sct. Mikkels Gade.

Figur 11-1 Årsdøgntrafik (ÅDT) fra trafikmodellen for området omkring Søndersøparken 2036.

Trafikken der indgår i kapacitetsberegningerne i scenarie 1 og scenarie 2 er beregnet ud fra trafik fra trafikmodellen 2036 (inkl. Viborg View), tillagt trafik til/fra den nye psykiatri (Figur 10-1).

Scenarie 1.

I dette scenarie bygges den nye psykiatriafdeling til i alt 27.000 m² med vejadgang ad eksisterende veje.

Resultaterne viser, at T-krydsets eksisterende udformning i år 2036 med fuld udbygning af psykiatrien afvikler trafikken nogenlunde tilfredsstillende i både morgen- og eftermiddagsspidstimen. I eftermiddagsspidstimen er der dog for trafikken fra Brøndumsvej en middelforsinkelse på 59 sekunder, hvilket kun lige er acceptabelt.

Rundkørslen afvikler ikke trafikken tilfredsstillende i 2036 i scenarie 1. Både i morgen- og eftermiddagsspidstimen nås kapacitetsgrænsen på Ll. Sct. Mikkelsgade, og der vil være lange gennemsnitlige forsinkelser samt køopbygning.

Scenarie 2.

I dette scenarie bygges den nye psykiatriafdeling til i alt 27.000 m², og vejadgangen er forsat de eksisterende veje. Brøndumsvej lukkes for gennemkørsel midt på strækningen mellem Brøndumsvej og rundkørslen.

Kapacitetsberegninger for scenarie 2 viser, at T-krydsets eksisterende udformning afvikler trafikken tilfredsstillende i både morgen- og eftermiddagsspidstimen i 2036. Dette er dog ikke tilfældet ved rundkørslen, hvor kapacitetsgrænsen på Ll. Sct. Mikkelsgade nås i både morgen- og eftermiddagsspidstimen, og der vil være lange gennemsnitlige forsinkelser samt køopbygning.

Etableres der et signalreguleret F-kryds i stedet for rundkørslen afvikles trafikken i både scenarie 1 og 2 tilfredsstillende i 2036 i både morgen- og eftermiddagsspidstimen.

Ll. Sct. Mikkelsgade er en primær trafikvej, og fremkommelighed har høj prioritet. Det bemærkes, at det af Viborg Kommunes trafikplan²⁴ fremgår, at man i planlægningen bør være opmærksom på, at der for hele strækningen af Ll. Sct. Mikkelsgade og Gl. Århusvej fra Randersvej frem til Marsk Stigs Vej skal afvikles trafikmængder, som peger i retning af flere kørespor end de nuværende to, hvis man ønsker at tilgodese trafikvæksten.

²⁴ Viborg Kommune (2012): Baggrundsnotat til Trafikplan for Viborg Midtby

11.5 Afværgetiltag

Der bør etableres et signalreguleret F-kryds i stedet for rundkørslen ved Gl. Århusvej/LI. Sct. Mik-kels Gade/Brøndumsvej.

Eksisterende fodgængerfelt på LI. Sct. Mikkels Gade ved Klinikhuset bør bibeholdes. Der er cykelsti / - baner i begge vejsider på LI. Sct. Mikkels Gade.

Eventuelle nye vejtilslutninger kan medføre nedlæggelse af andre, og / eller restriktioner i vejtilslutningen f.eks. i form af, at der kun er tilladt at køre til højre fra og til LI. Sct. Mikkels Gade og at det vil kræve opbygning af en helle på LI. Sct. Mikkels Gade.

11.6 Kumulative effekter

Der er i ovenstående taget højde for et planlagt byggeprojekt "Viborg View", der ved etablering vil have adgangsvej til/fra Brøndumsvej.

Der er ikke kendskab til andre vedtagne planer eller projekter, der i samspil med kommuneplan-tillægget vil betyde, at påvirkningerne forstærkes i forhold trafikafviklingen.

11.7 Sammenfatning

En dårlig trafikafvikling kan have betydning for luftkvalitet og støj. Sårbarheden vurderes til at være høj, idet trafikken omkring LI. Sct. Mikkels Vej er betragtelig i forvejen. Den geografiske ud-bredelse af generne strækker sig til nærområdet, hvor intensiteten må betragtes som høj. Kapa-citetsgrænsen på LI. Sct. Mikkels Gade nås i både morgen- og eftermiddagsspidstimen, så med et par timer dagligt må varigheden betragtes som lang. Den samlede konsekvens vurderes til at være **væsentlig**.

Miljøpåvirkning	Sandsynlig-hed	Geografisk udbredelse	Påvirk-ningsgrad	Varighed	Konsekvenser
Luftkvalitet og støj	Stor	Lokal	Høj	Lang	Væsentlig

12. JORDFORURENING

I dette kapitel behandles påvirkningen af jordforurening i området i forbindelse med forslag til kommuneplantillæg nr. 74 for Søndersøparken.

12.1 Metode

De eksisterende forhold og planens miljøpåvirkninger er beskrevet og vurderet på baggrund af eksisterende data om jordforureninger i "Jordforureningslovens areal register" (JAR).

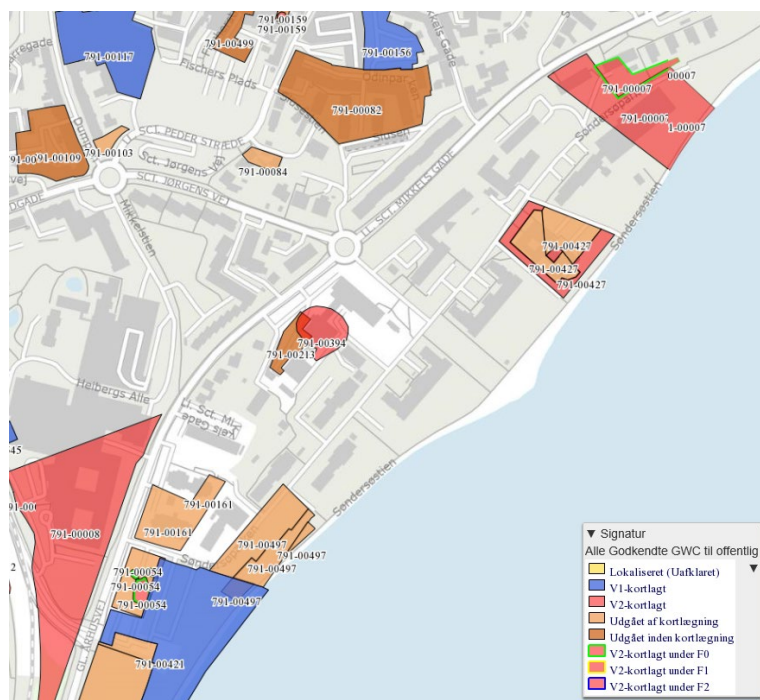
12.1.1 Vurdering af viden og data

Grundlaget for at vurdere planens påvirkninger i forhold til jordforureninger vurderes til at være tilstrækkeligt, for så vidt angår udbygningen af psykiatrien.

12.2 Eksisterende forhold

En ejendom kortlægges på vidensniveau 1, hvis der er viden om historiske eller igangværende aktiviteter eller brancher tilknyttet ejendommen, der betyder, at der kan være en forurening²⁵.

En ejendom kortlægges på vidensniveau 2, når der er oplysninger om eller konstateres, at der er en forurening på ejendommen, som kan udgøre en miljø- og sundhedsmæssig risiko. En Kortlægning under F0 betyder, at forureningen under eksisterende forhold ikke udgør en risiko for sundhed og indeklima i bolig. Forureningen ligger desuden, så man under eksisterende forhold ikke kommer i direkte kontakt med forureningen ved almindelig brug af udendørsarealer²⁶.

Figur 12-1 Kortlagte jordforureninger ved Søndersøparken (lokalitetsnr. fremgår af figuren).

Af Figur 12-1 fremgår placeringen af V1 og V2 kortlagte arealer ved Søndersøparken. Indenfor selve kommuneplantillæggets afgrænsning har der ved lokalitetsnr. 791-00394 været et sygehusrenseri frem til 1986. Der er i 2003 gennemført en videregående undersøgelse med udendørs og

²⁵ Miljøstyrelsen (2007). Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 1. Nuancering af kortlagte boligejendomme.

²⁶ Miljøstyrelsen (2007). Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 1. Nuancering af kortlagte boligejendomme.

indendørs målinger af poreluften mellem jordpartiklerne med henblik på en vurdering af udbredelsen af forureningen samt påvirkningen af indeklimaet. Forureningen er på denne baggrund V2 kortlagt under F0. Forureningen dækker et areal på 1.709 m².

Byzone er automatisk klassificeret som et lettere forurenede område. Hele arealet indenfor kommuneplantillægget er derfor områdeklassificeret med krav om analyse, hvis jord flyttes.

Ved midlertidige grundvandssænkninger i forbindelse med byggeriet kan der være en risiko for flytning og spredning af forurening fra grunde både indenfor og udenfor kommuneplantillæggets område. Tabel 12-1 gengiver oplysninger om forurenede grunde, som støder op til kommuneplantillæggets afgrænsning.

Lokalitets nr.	Placering i forhold til kommuneplantillæg	Kortlægning	Aktivitet / Branche
791-00054	Sydvestlige hjørne	V2 under F0	Autoreparationsværksteder 1966-1990 Servicestationer 1966-
791-00421	Syd for	V1	Møbelindustri og anden industri 1901-1969
791-00008	Mod syd - Modsat side af LL. Sct. Mikkel's Gade	V1 og V2	Olieledning til olietanke 1863-Fremstilling af gas 1900-1973

Tabel 12-1 Oplysninger om kortlagte jordforurenede arealer, der støder op til kommuneplantillæggets afgrænsning²⁷.

12.3 0-alternativet

0-alternativet beskriver situationen i 2030, når planforslagene ikke realiseres. Hvis det er tilfældet, forventes miljøforholdene i og omkring planområdet at forblive, som de er i dag, og som de er beskrevet ovenfor. I 0-alternativet skal der som i det aktuelle forslag være særlig opmærksomhed ved gravearbejder, der medfører flytning af jord eller grundvandssænkninger.

12.4 Vurdering af påvirkninger

Potentielle miljø- og sundhedspåvirkninger i forbindelse vedtagelse af kommuneplantillægget omfatter:

- Flytning af forurenede jord i forbindelse med byggeaktiviteter.
- Spredning af jordforureningen i forbindelse med eventuelle grundvandssænkninger nødvendige for projektets gennemførelse.
- Miljø- og sundhedsrisiko i forbindelse med nybyggeri oven på eksisterende forurening.

Viborg Kommune er myndighed i forhold til flytning af jord og har udarbejdet et jordflytningsregulativ²⁸. Genindbygning af jord, oprensning af jordforurening ved opgravning samt bortskaffelse af forurenede jord skal ske i henhold til jordforureningsloven og tilhørende bekendtgørelser i tæt dialog med myndigheden. Risici i forhold til miljøpåvirkningen i forbindelse med jordflytning vurderes at være begrænset.

Hvis der i forbindelse med byggeaktiviteter foretages en grundvandssænkning, er der risiko for mobilisering af nærliggende jordforureninger. Grundvandssænkninger skal screenes i forhold til miljøvurderingsloven og afhængigt af størrelse og varighed kræves tilladelse fra kommunen efter vandforsyningsloven. Der kan på baggrund af en konkret risikovurdering i forbindelse med ansøgning om tilladelse inden byggeriets opstart opstilles vilkår om afværgeforanstaltninger og over-

²⁷ Udskrift fra Jordforureningslovens Areal Register (JAR)

²⁸ Viborg Kommune: Regulativ for jordstyring og områdeklassificering i Viborg Kommune. <https://viborg.dk/media/shnmz0m4/jordstyringsregulativ-1.pdf>

vågning til sikring af, at grundvandssænkningen ikke medfører spredning af forureninger eller risiko for sætningsskader på omkringliggende bygninger. Risikoen i forhold til spredning af en jordforurening vurderes til at være begrænset.

Kommunalbestyrelsen skal give tilladelse til ændret anvendelse af forureningskortlagte arealer²⁹ og underretter Regionsrådet herom, så der ikke sker påvirkninger fra forureningen og for at undgå fordyrelse af evt. senere offentlig oprensning. Kommunalbestyrelsen kan i den forbindelse fastsætte vilkår om gennemførelse af miljø- og sundhedsmæssige nødvendige foranstaltninger af hensyn til arealanvendelsen.

I forhold til byggeri oven på eksisterende jordforurening har Region Midtjylland konstateret, at forureningen ikke udgør en risiko for sundhed og indeklime i den eksisterende bolig. Med etablering af P-arealer i nederste etage af et kommende psykiatrisk hospital, vurderes det, samlet set, at det vil være muligt at undgå en væsentlig påvirkning af indeklimaet fra den eksisterende jordforurening i forhold til en anvendelse som hospital. Det bør overvejes, om forureningen alligevel skal fjernes i forbindelse med projektet for at undgå fordyrelse af evt. senere offentlig oprensning.

12.5 Afværgetiltag

De specifikke afværgeforanstaltninger afklares i forbindelse med myndighedsbehandlingen af de konkrete byggeprojekter i en senere fase.

12.6 Kumulative effekter

Der er ikke kendskab til andre vedtagne planer eller projekter, der i samspil med vedtagelse af planforslaget vil forværre situationen i forhold til jordforurening.

12.7 Sammenfatning

Sårbarheden i forhold til spredning af jordforureningen via jordflytning eller i forbindelse med grundvandssænkning vurderes til at være lav, da eventuelle risici kan håndteres via vilkår i de påkrævede tilladelser. Med de eksisterende forhold og etableringen af en P-etage nederst i bygningen vurderes sårbarheden i forhold til etablering af en bygning på eksisterende forurening at være lav. Flytning af jord forventes at foregå lokalt, mens en eventuel midlertidig grundvands-sænkning kan påvirke eksisterende forurening i nærområdet. Med den planlagte parkeringsetage vurderes indeklimapåvirkningen at være ubetydelig. Med overholdelse af reglerne i forhold til jordforurening vurderes intensiteten at være lav, mens varigheden er lang. Samlet set vurderes konsekvensen at være **begrænset**.

Miljøpåvirkning	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvenser
Flytning af jord	Lille	Lokal	Lille	Lang	Begrænset
Spredning af forurening	Lille	Lokal	Lille	Lang	Begrænset
Miljø og sundhedsrisiko i forhold til indeklime	Lille	Lokal	Lille	Lang	Ingen/ubetydelig

²⁹ Bekendtgørelse af Lov om forurennet jord (LBK nr. 282 af 27. marts 2017).

13. SAMMENFATNING AF MILJØPÅVIRKNINGER

På grundlag af miljøvurderingerne i kapitel 7-12 vurderes det samlet set, at Kommuneplantillæg nr. 74 vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

13.1 Samlet vurdering

For 4 miljøemner vurderes det i 5 tilfælde, at påvirkningerne af miljøet vil være væsentlige:

- Byarkitektonisk værdi – Visuel påvirkning (nærzone)
- Kulturarv og arkæologiske forhold
- Støj og vibrationer – Støj
- Støj og vibrationer – Vibrationer
- Trafikafvikling/-kapacitet – Luftkvalitet og støj

For de øvrige 6 miljøpåvirkninger, der er vurderet nærmere, vurderes det, at påvirkningerne af miljøet er begrænsede eller ingen/uvæsentlige. De samlede vurderinger er opsummeret i skemaet herunder.

Miljøpåvirkning	Sandsynlighed	Geografisk udbredelse	Påvirkningsgrad	Varighed	Konsekvenser
Byarkitektonisk værdi					
Visuel påvirkning (nærzone)	Stor	Nærområdet	Høj	Vedvarende	Væsentlig
Visuel påvirkning (fjernzone)	Meget lille	Fjernzonen	Meget lille	Vedvarende	Ubetydelig
Kulturarv og arkæologiske forhold					
Kulturarv og Arkæologiske forhold	Meget stor	Lokal	Høj	Vedvarende	Væsentlig
Oversvømmelse, erosion og LAR					
Ekstrem regn	Moderat	Lokal	Lille	Kortvarig	begrænset
Miljøfremmede stoffer	Lille	Lokal	Lille	Løbende	Begrænset
Støj og vibrationer					
Støj	Stor	Lokal	Høj	Vedvarende	Væsentlig
Vibration	Stor	Lokal	Høj	Lang	Væsentlig
Trafikafvikling/-kapacitet					
Luftkvalitet og støj	Stor	Lokal	Høj	Lang	Væsentlig
Jordforurening					
Flytning af jord	Lille	Lokal	Lille	Lang	Begrænset
Spredning af forurening	Lille	Lokal	Lille	Lang	Begrænset
Miljø- og sundhedsrisiko i forhold til indeklima	Lille	Lokal	Lille	Lang	Ingen/Ubetydelig

14. AFVÆRGETILTAG

De afværgetiltag, der kan hindre, minimere eller kompensere for påvirkningen af miljøet, er oplyst i det nedenstående.

14.1.1 Byarkitektonisk værdi

Det anbefales at der udarbejdes skyggediagrammer i forbindelse med lokalplanlægningen for at afdække og den visuelle påvirkning på nærområdet optimalt.

For at opnå en god tilpasning af det nye byggeri i det eksisterende miljø, anbefales det at:

- Ny bebyggelse skal placeres vinkelret på søkanten, så der bliver kig gennem området og med stiforbindelser.
- Ny bebyggelse skal nedtrappes mod Søndersø, så den nærmest søen fremstår i maks. 3 etager.
- Der må kun etableres punktvis højere bebyggelse langs Ll. Sct. Mikkels Gade, så bebyggelsen ikke fremstår som en høj mur i området. Fordeling af maks. etageantal præciseres i lokalplanlægning.

14.1.2 Oversvømmelse, erosion og LAR

Der skal udarbejdes en samlet vandhåndteringsplan for området. Der kan her ses på nyttiggørelse, lokal afledning og mulighederne for, at regnvand kan indgå rekreativt i byrummet.

Der kan i lokalplanen stilles krav om, at alt overfladevand skal håndteres med LAR-løsninger, hvis der er potentiale herfor. LAR-løsninger, etablering af grønne render m.m. skal udformes, så de er erosionssikre.

14.1.3 Støj og vibrationer

Kommuneplantillægget skal fastlægge områdets anvendelse og miljøforhold i området herunder, hvilke støjkrav, der skal gælde for lokalplanlægningen. Det vil være her, der fastsættes rammerne for de hensyn, der skal tages i forhold til nye bygninger, der forventes lokalplanlagt og opført.

På facader, hvor trafikstøjniveauet overstiger L_{den} 58 dB, skal der dimensioneres vinduesløsninger, der kan sikre, at bygningsreglementets krav om maksimalt L_{den} 33 dB indendørs med lukkede vinduer er overholdt.

Disse vinduesløsninger skal dimensioneres ved særskilte beregninger når der foreligger plantegninger og opstalter, der viser den endelige udformning af lokaler, facader og vinduespartier da disse parametre indgår i dimensioneringen.

Der bør støjberegnes på øvrigt nybyggeri forud for den efterfølgende lokalplanlægning.

Eksempler på øvrige støjdæpende foranstaltninger, der kan tages i anvendelse:

- Tilbagetrækning af bygningerne fra vejen.
- Krav til brug af støjdæpende materialer i facaden.
- Støjisolering

Kommunen kan desuden ved en række trafiktiltag dæmpe vejstøjen i området. Det kan være overvejelser om at:

- Sænke hastigheden – Kræver dog en nærmere analyse af indvirken på trafikafviklingen.
- Anvende mere støjdæpende asfalt end SMA11.

- Begrænse mængden af tung trafik.

I forbindelse med etableringsfasen bør der etableres vibrationsovervågning på de nærmeste bygninger, inden rammearbejde igangsættes, ligesom måling af støj kan være relevant. Kommunen kan stille vilkår i forbindelse med, at tilladelsen gives.

14.1.4 Trafikafvikling/-kapacitet

Der bør etableres et signalreguleret F-kryds i stedet for rundkørslen ved Gl. Århusvej/Ll. Sct. Mik-kels Gade/Brøndumsvej.

Eksisterende fodgængerfelt på Ll. Sct. Mikkels Gade ved Klinikhuset bør bibeholdes. Der er cykelsti / - baner i begge vejsider på Ll. Sct. Mikkels Gade.

Eventuelle nye vejtilslutninger kan medføre nedlæggelse af andre, og / eller restriktioner i vejtilslutningen f.eks. i form af, at der kun er tilladt at køre til højre fra og til Ll. Sct. Mikkels Gade og at det vil kræve opbygning af en helle på Ll. Sct. Mikkels Gade.

14.1.5 Jordforurening

De specifikke afværgeforanstaltninger afklares i forbindelse med myndighedsbehandlingen af de konkrete byggeprojekter i en senere fase.

15. MANGLEDE VIDEN OG USIKKERHEDER

Formålet med miljøvurdering er at sikre et godt beslutningsgrundlag og derved at håndtere de miljømæssige påvirkninger, inden der gives tilladelse til projektet.

Grundlaget for vurderingerne er beskrevet i de enkelte kapitler. Det har været et godt grundlag for at vurdere de miljømæssige konsekvenser af projektet, men det endelige kommuneplantillæg og en ny lokalplan mangler for at på det optimale grundlag for vurderingen.

16. FORSLAG TIL OVERVÅGNING

Ifølge miljøvurderingsloven skal der oplystes et overvågningsprogram af de væsentlige indvirkninger på miljøet.

På baggrund af miljøvurderingerne for de enkelte miljøemner foreslås det at der sikres at der bliver taget hånd om de væsentlige indvirkninger på miljøet i den kommende lokalplan.

17. REFERENCER

Referencerne fremgår samlet i det efterfølgende i alfabetisk rækkefølge.

Arealinfo.dk, <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

Bygningsreglementet BR18, tekniske bestemmelser, 17 Lydforhold (§ 368 - §376), Vejledning til boliger og andre bygninger til overnatning, Støj indendørs fra trafik i boliger. <https://bygningsreglementet.dk/Tekniske-bestemmelser/17/Vejledninger/Boliger/Stoej-indendoers-fra-trafik-i-boliger>.

Danmarks Miljøportal. <https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>.

Grauert, M., Larsen, M., & Møllerup, M. Sedimentanalyser fra 70 regnvandsbassiner – fokus på miljøfremmede stoffer. Vejdirektoratet.

Grontmij (17.06.2014) VVM-screening, Udvidelse af Regionshospital Viborg. Akutcenter og anlæg af helipad. Sammenfattende notat.

JAR, udskrift fra Jordforureningslovens Areal Register (JAR).

Kulturarv.dk, <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Lokalitet/169730/>.

MiljøGIS for vandområdeplaner 2015 – 2021.

Miljøministeriet, Miljøstyrelsen (2007). Støj fra veje. Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 4.

Miljøstyrelsen (2007). Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 1. Nuancering af kortlagte boligejendomme.

Miljøstyrelsen, Vandområdeplan for Jylland og Fyn, <https://mst.dk/media/122170/revideret-jylland-fyn-d-28062016.pdf>.

Miljøstyrelsen (oktober 2013). Tillæg til vejledning nr. 5/1994: Støj fra flyvepladser).

Region Midtjylland, Udviklingsstrategi 2019-2030, https://www.rm.dk/siteassets/regional-udvikling/ru/tal-og-strategi/udviklingsstrategi-2019-30/udviklingsstrategi---dk---online_skarmvisning.pdf.

Retsinformation, 2020, Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)1), LBK nr. 973 af 25/06/2020, <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/973>.

Retsinformation 2017, Bekendtgørelse af Lov om forurennet jord, LBK nr. 282 af 27/03/2017, <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/282>.

Viborg Kommune (2012), Baggrundsnotat til Trafikplan for Viborg Midtby.

Viborg Kommune Lokalplan nr. 200 for et område ved Søndersø. 3. september 2003.

Viborg Kommune Lokalplan nr. 201 for et område ved Søndersøparken Nord. 30. marts 2005.

Viborg Kommune (2019). Spildevandsplan 2019.

Viborg Kommune. Regulativ for jordstyring og områdeklassificering i Viborg Kommune.

Viborg Kommune. Viborg WebGIS.

World Health Organization (2018). Environmental Noise Guidelines for the European Region.

18. BILAG

Bilag 1 – Visualiseringer, udarbejdet af Friis & Moltke Architects for Region Midtjylland, 06/03/21

Bilag 2 - Foreløbig udtalelse vedr. arkæologiske interesser, udarbejdet af Viborg Museum for Region Midtjylland, 02/10/19

Bilag 3 – LAR-notat, udarbejdet af Rambøll for Region Midtjylland, 12/03/21

Bilag 4 – Viborg Retspsykiatri – Støjforhold, vejtrafikstøj, helikopterstøj, udarbejdet af Rambøll for Region Midtjylland, 24/02/21

Bilag 5 – Trafiknotat, Ny psykiatri ved Søndersøparken, udarbejdet af Rambøll for Region Midtjylland, 17/02/21